Néhány esztendeje ijesztő plakát járta be a világot. Egy csecsemőt ábrázolt meztelenül, gázálarcban. Viták lángoltak fel. Egyesek azt állították, hogy túlságosan durva az effajta borúlátás, mások helyeselték a természetvédők kíméletlen tükrét, melyet az emberiség elé tartottak, mondván, hogy vegye észre mindenki, hová vezethet az ijesztő mértékű környezetszennyezés.

Az emberiség hadat üzent önmagának. A környezet biológiai károsításával sikerült veszélybe sodorni a Föld biológiai egyensúlyát. Szennyező anyagok jutnak a levegőbe, a talajba és a folyók, tavak medrébe. Az ember nemtörődömsége miatt kétszáz állatfaj immár végérvényesen kipusztult, és további ezer él életveszélyben! Erdők tűnnek el, ezernyi vízi élőlénynek otthont adó folyók válnak hömpölygő szennytömeggé.

Súlyos szavak? Azok. De jobb ezeket még időben kimondani, mint tétlenül nézni a pusztulást!

Az emberiség sok szempontból hadat üzent a természetnek. Önmagának. Ebben a „csatában" alighanem csak vesztesek lehetnek.

Hajóroncs a víz alatt

Zoltán Gertrúd, az FTSK Delfin könnyűbúvár szakosztályának tagja bosszús:

— Hát persze, hogy mérges vagyok — tárja szét a kezét —, amikor a hazai vizek mélyén úton-útfélen törött szánkóroncsok, rozsdás konzervdobozok, kiszuperált hűtőszekrények bukkannak elő. Nem hiszem, hogy véletlenül kerülnek a vízbe vagy véletlenül találnak maguknak utat a Dunába és a Balatonba az ipari szennyvizek... Nem is jó már idehaza búvárkodni. A szennyezett vízben vagy a víz alatti hulladékhalmokban gyönyörködjünk?

A búvár nem véletlenül panaszkodik. Hasonló véleményen van a biológus is.

— Köztudott dolog, hogy az egykor gyönyörű Rajna ma már az ipari szennyeződések miatt „halott folyó" — mondja Szekeres Rozália, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal biológusa. — Talán az is ismert, hogy az angolok büszkesége, a Temze is egy időre élőlénymentessé vált. Szerencsére ott az utóbbi időben egy-két halfajtát sikerült újra meghonosítani. De nemcsak a látványos halpusztulások okoznak fejfájást a szakembereknek, hanem az apró vízi élőlények eltűnése is. Hiszen a planktonok, egysejtű ostorosok eltűnésével egyrészt a vízminőség javításában fontos szerepet játszó állatkák hiányoznak, másrészt kipusztul a táplálékláncelső szeme. Az emberek kitartó romboló munkájáról már nem is beszélek. Annyi energiával, amennyi ahhoz kell, hogy a hulladékot a vízbe juttassák vagy a szennyvizeket a folyókba tereljék, talán egy újabb Balatont lehetne létrehozni... Bírság vagy propagandamunka kevés. Alapos szemléletváltozásra lenne szükség, és ennek kialakítását csak gyerekkorban lehet elkezdeni.

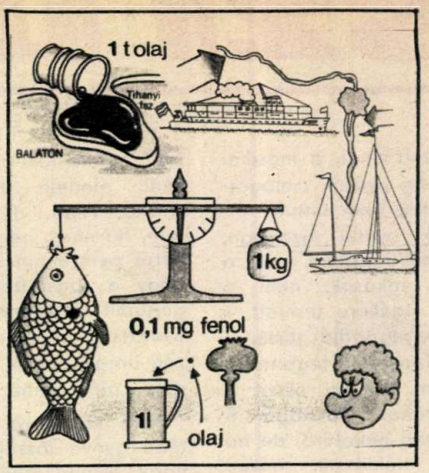

1975-ben mért adatok szerint a hazánkba belépő Duna naponta 200 tonna olajat hord a hátán. Ezt hasonlítottuk a Széchenyi motoros komphoz. A budapesti ipari üzemek napi 2½ tonnával tetézik ezt a mennyiséget, ezt a jobb oldali dereglye rajza szemlélteti. De ehhez tudni kell, hogy 1 tonna olaj hártyaszerűen nagyjából beterítené a Tihanyi-félszigetet... Továbbá 1 tonna olaj 1 millió liter vizet képes emberi fogyasztásra alkalmatlanná tenni. A kép közepén levő rajz a fenolszennyezést illusztrálja. 0,1 mg (nagyjából egy könnyű halpikkely) fenoltól 1 kiló halhús válik ehetetlené, 1 mákszemnyi olajtól pedig 1 liter víz ihatatlanná. (Az ábra Nádai Magda Számvető könyvecske című munkájából való.)

Halászlé – a Balaton vizéből

A III. kerületi Kalász úti általános iskola egyik tantermében hatalmas madár szürkélkedik szárnyaszegetten. Mozdulatlanul tűri a tapogatást és a körülötte mutogató természetvédelmi szakörösök zsivaját.

— Ha nem lenne kitömve, akkor is tűrné — bólint Kovács László, a szakkör főmadarásza. — Szürke gém, örül, hogy még létezik egyáltalán. Vízimadár. Az élete a vízhez kötött. És a vizek ugyebár...

Nézem a poros, szertárlakó madarat. Talán néhány év múlva a nemtörődömség újabb példájaként a szomorú, hosszú nyakú gém lesz a végleg kipusztultak sorában a kétszázegyedik?

Ha már a vízről esett szó, a szakkörösökből árad a panasz.

— Már nem nagyon szeretek fürödni a Dunában, olyan piszkos — fintorog Gruber András. — Igaz, megközelíteni sem egyszerű, mert a parton lassan több a csikk meg a sörösüveg-törmelék, mint a kavics...

— A régi balatoni halászok a Balaton vizéből főzték a halászlét — mondja Pál László —, manapság lassan már balatoni halból sem lehet...

— Egyszer kajakoztunk a Dunán — meséli Hevesi Péter —, és az utunkba akadt három sörösüveg. Gondoltuk, kihalásszuk, aztán majd kidobjuk a szemétbe, mire a partról éktelen rikoltozásba fogott egy néni, hogy azt ő dobta bele, és mi csak hagyjuk ott. Hogy ezt miért mondta, nem tudom. Talán hivatásos szemetelő volt.

Az iskolában tengernyi apró jel mutatja, hogy itt szinte mindenkinek szívügye a természet védelme. A „Zöld vessző" mozgalom gondos tablókkal díszíti az iskola folyosóit. Rajzok, festmények, irodalmi idézetek, természetvédelmi hírek. A szakkörösök madarat gondoznak, tanösvényt telepítenek, mini tavat ásnak, élőlényekkel népesítik be, víztisztaságot mérnek, indulót írnak a természet szeretetéről, és izgatottan várják a Marcibányi téri úttörőházban április 8-ra meghirdetett környezetvédő napot.

Kis lépések, de mindenkinek ajánlatosak. Érdemes újra felfedezni, hogy körülöttünk fák lélegeznek, apró halak fickándoznak, virágok festik ezer színűre a mezőket nyáron.

(Trencsényi)

Életveszélyben a szürke gém is. Ne hagyjuk kipusztulni!

Nyuszi ül a fű

– Anyúúú, vegyél nyuszit! Húsvét táján rendre fölhangzik e kérés, s nem is indokolatlanul: piacokon, utcasarkokon feltűnnek a fehér, selymes szőrű, rózsaszín fülű állatkák, kosárban, dobozban, s oly kedvesek, simogatnivalóak, hogy bizony sok szülő még kérés nélkül is nehezen áll ellent a csábításnak, hogy vegyen, s hazavigyen egyet belőle gyermekének.

A különös csupán, az hogy ellentétben mondjuk a hímes tojással, amely – sok ezer éves sírleletek tanúsága szerint – azóta ünnepi jelképe a tavasznak, a természet bontakozásának, a termékenységnek, amiót az ember értelmes lény lett, a húsvéti nyuszi nem régi találmány, s eredete is (mármint a szokásának, hogy hazavisszük) elég bizonytalan. Igen ám, de amíg a nyuszi csokoládéból, vagy kóccal tömött bársonyból készült, nem is volt gond vele; az egyiket meg lehetett enni, a másikat pedig addig nyúzni, simogatni, míg meg nem untuk.

Az élő nyuszi azonban, bármily szelíd jószág, nem a lakótelepi lakások, nem a konyhakő vidékére termett, s ha a szőnyegpadló történetesen zöld, azért a legbutább nyuszi sem téveszti össze a szabad réttel. Továbbá a nyuszi ugyan béketűrő, de ha szabadon bóklászik, bőven hogy maga után olyan nyomokat, amiktől idővel a lakás rendbentartója veszti el béketűrését, s nem is csoda. Jó játék, hogy a nyuszit etetni kell, de a természet rendje, hogy közben megnő és a kis nyulacskából nagy, kövér jószág lesz, s előbb-utóbb, fölmerül a kikerülhetetlen kérdés: mi legyen a sorsa?

S ha előbb nem, ilyenkor kiderül, hogy bármily közönséges, hétköznapi állatka, fölöttébb keveset tudunk róla. Pedig hányféle nyuszi van! A természetrajzkönyv ismer hegyi, mezei, erdei, bokorjáró, földi, mocsári, lápi és homoki nyulat. Kedvenc eledele a káposzta, saláta, répa, de máskülönben, ha éhes, nem válogatós. Arról persze nincs följegyzés, hogy a fagylaltot, vagy rágógumit kedvelné, tehát az óvatosság nem árt. A mezőn üregekben él, de a szekrény alól nehéz előcsalni.

Híre szerint a nyúl fölöttébb gyáva jószág; Linné, a nagy természettudós, aki a különböző állatokat osztályozta, s rendekbe szedte, sütötte ez azóta is letörölhetetlen bélyeget a nyúlra, pedig egy angol író megmondta, hogy nincs azon mit csodálkozni, mivel még a párduc, a tigris és az oroszlán is futásnak eredne, ha húsz-harminc kutya és egy jól fölfegyverzett vadász üldözné oly vérszomjasan, mint mi tesszük szegény tapsifülessel! Kétségtelenül nem túl okos állatka, de annyi magához való esze mégis van, hogy akinek karom, agyar és muszkli helyett fürge lábakat adott a természet, az használja azt, ha bajba kerül. No, meg a hosszú fülét, amellyel előbb hall meg minden neszt, mint bárki más . . .

ben...

No, persze, a húsvéti nyuszi elszaladni se tud. Mit kezdjünk hát vele, ha elmúlt az ünnep? Ha van kertes házban lakó, vagy éppen falusi rokon, ismerős – amennyiben persze magunk is nem abban, ott lakunk –, többnyire először hozzá vándorol a tapsi, hosszabb-rövidebb menedékre. De többnyire ott sem öregszik meg; előbb-utóbb fazékban, tepsiben végzi. Bár a húsvéti szokások nem emlékeznek meg róla, de azért bátran kimondhatjuk hogy húsvéti nyulat megsiratni nem szégyen, de jóízűen megenni sem bűn.

Ha nagyon érzékeny lelkűek vagyunk, akkor inkább kérjünk mégis csokoládé nyuszit és fessünk piros tojást, ha itt az ünnep. Akkor legalább utólag sem fáj a szívünk, legfeljebb a gyomrunkat rontjuk el. Mivel olykor mi sem vagyunk bölcsebbek egy buta nyúlnál.

– bépé –

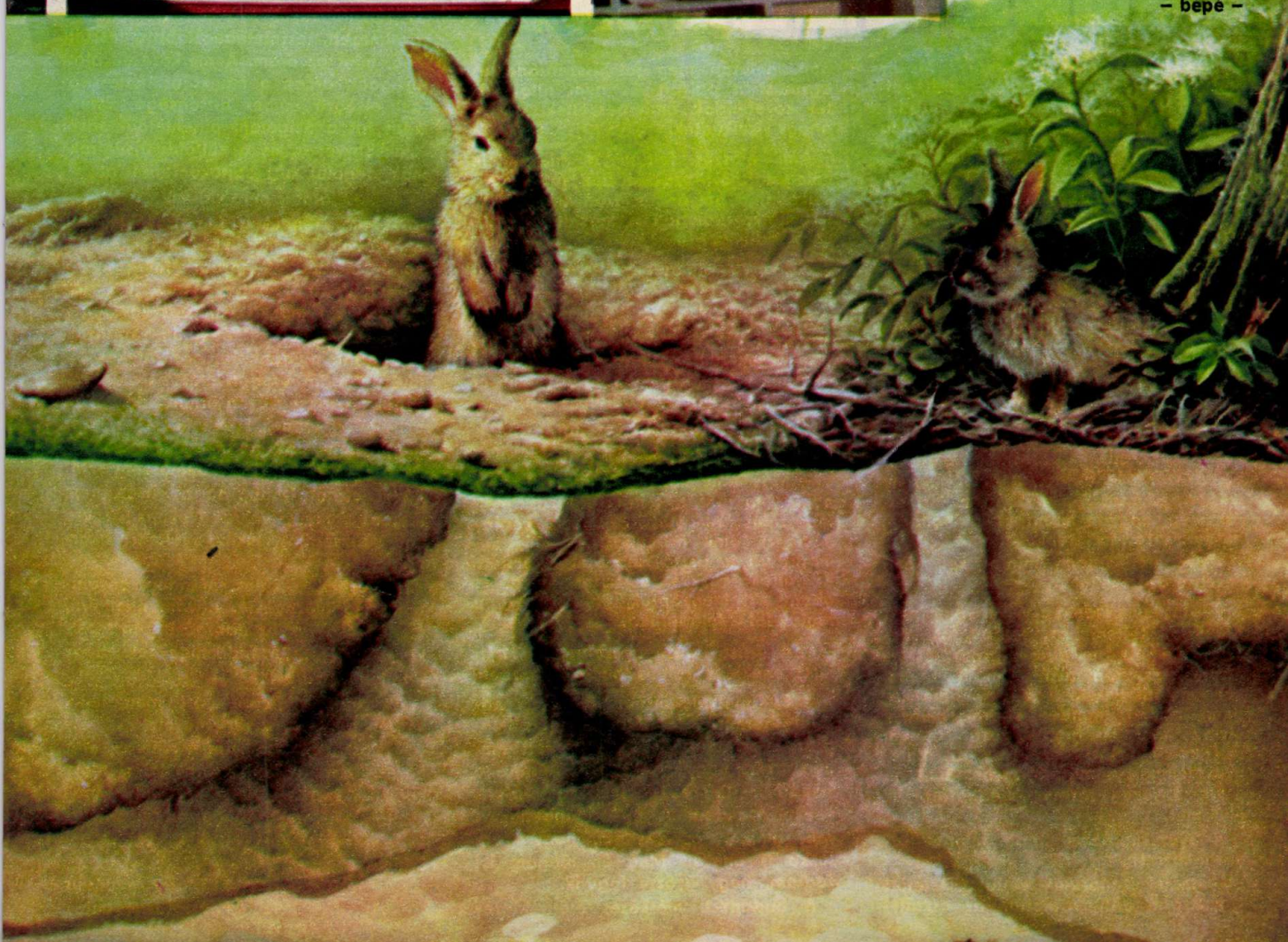

KEDVES ISMERŐS

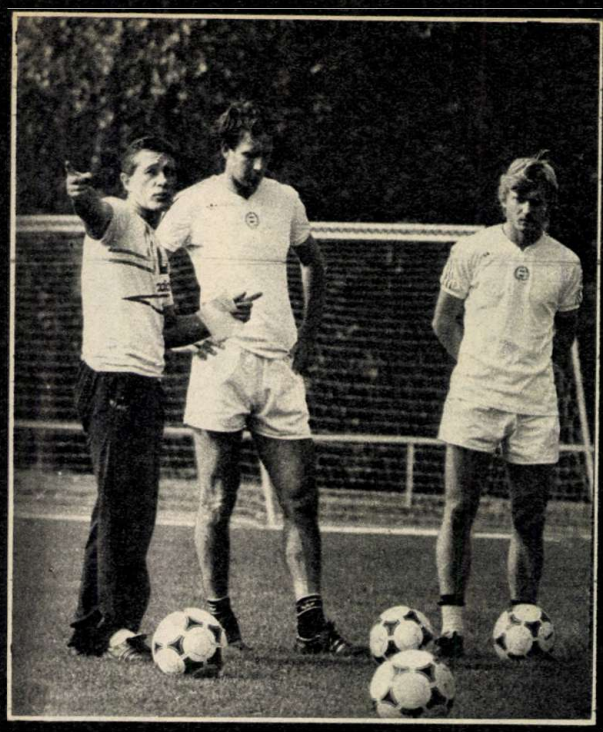

A KAPITÁNY

Különleges nap a mai: Mezey Györgyhöz készülök. Régen akadt ember, aki ennyi örömet adott a labdarúgás hazai kedvelőinek. S nincs még egy ember, akiről kevesebbet tudnánk, mint róla.

– Az edző dolga nem a magamutogatás. Nem az, hogy a csapat elé tolja magát. Megteheti, ez ideig-óráig hozhat is sikert. De az edző munkája ott van a pályán, a csapatban.

Pontosan fogalmazó ember. Azoknak az embereknek a fajtájából, akiknél hitele van a szónak. Nem tűri a mellébeszélést, a pongyolaságot. Kimondom azt a szót, hogy példakép, máris csattan a hangja.

– A gyerekeknek nem példaképekre van szükségük. Lejáratták elégszer ezt a szót. Ne a rosszat másolják, ne a hangoskodást, a hőzöngést. Tanulják meg, hogyan mondjanak önállóan, megalapozottan véleményt.

– De hát valami minta kell, ami vezeti a gyerekeket . . .

– Más a példakép és megint más a minta. Kellenek az élsportolók. Veszélyesnek tartom a tömegsport és az elsport szembeállítását. Engem apám, aki postatisztviselő volt, így nem tehetős ember, minden sporteseményre elvitt. Nemcsak labdarúgásra, hanem atlétikára, kosárra is. Azok az élmények, emberek, magatartások, amit én a versenyeken láttam, meghatározták életemet.

– Gyerekkorában talált mintát tanárai között?

– Remek tanáraink voltak. Délelőtt vigyázzban álltunk előttük az osztályban, délután meg jól összerugdostuk egymást a pályán. És nem attól lettek követendők, amit beszéltek, hanem ahogy viselkedtek.

Ami először feltűnt a Mezey-féle válogatottnál; ezek a fiúk tudnak viselkedni a pályán és azon kívül is. Az ő nyilatkozataikban is más lett a szavak rendje, súlya.

– Hogyan sikerült összeszedni a csapatot?

– Nem kellett összeszedni. A játékosok adva voltak. Jó labdarúgók és értelmesek ahhoz, hogy megértsék, mit akarunk. Egy edző magában nem ér semmit, ha nincs mögötte csapat.

– Ez a mai magyar válogatott mégis más, mint sok elődje.

– Más a légkör is, amiben dolgoznak. Megszűnt a sok hazudozás, mellébeszélés. A játékosok azért kapják a pénzt, amit csinálnak. Ez már önmagában is tiszta helyzetet teremtett. Ki voltak éhezve a tiszta szóra, és ahogy ezt megkapták, ők is másképp fogták föl a feladatukat.

– Az első igazi győzelem a Himnusz éneklése volt a bécsi Práterben.

– Ez anélkül történt, hogy mi vezetők bármit is mondtunk volna. Hogyan is lehetne utasítani felnőtt embert arra, hogy énekeljen? Álltunk a kispad mellett és egyszer csak látom, énekel a csapat. A másik döbbenet az volt, amikor észrevettem, hogy Tajti Jóska is énekel. Meg én magam is! Tudtam, hogy győzni fogunk.

A budapesti mérkőzés előtt Mezey megkérdezte Kiprichet: verekedős volt-e gyerekkorában? A szélső bólintott. A kapitány akkor döntött: a tatabányai játékos ott lesz a kezdő csapatban. És Kiprich hajtott, újoncként a csapat legjobbja volt.

– Át tudja adni tanítványainak mindazt, amit Ön kapott?

– Nehéz gyerekkorom volt, nem kell erről beszélni. Egyrészt, mert nem érdem, másrészt, mert a saját gyerekeimnek is hiába mondanám, nem értenék meg. Pedig azt, hogy az vagyok, aki, éppen a gyerekkoromnak köszönhetem. Vagy itt van a munka. Legszívesebben azt mondanám: tanulják meg tisztelni a munkát. Ez is mekkora frázis! De az nem elcsépelt, ha azt ajánlom: találják meg az örömet abban, amit csinálnak. Ne eszköznek tekintsék a feladatukat, fedezzék fel tevékenységükben a szépséget. Amikor edző lettem a serdülőknél, azt élveztem, hogy milyen jó is együtt dolgozni szülőkkel, gyerekekkel. Később, hogy ificsapathoz kerültem, boldog voltam. Amikor felkértek a válogatotthoz, azt gondoltam: egy új munka, aminek meg lehet találni a szépségét. S ha majd nem leszek a válogatott kapitánya, hiszen egyszer nem leszek az: elértem, amit edző elérhet ebben a szakmában, akkor is örülni fogok annak, amit csinálok.

Szavai rendezettségéhez külső rend is társul: zakó, nyakkendő. Arca fegyelmezett, tekintetében több a feszültség, mint az öröm. A mérkőzések alatt nyugodt, arcán a munkáját tisztességgel elvégző ember biztonsága. Esténként fut a Szigeten, pihentetőül edzői szakkönyvet ír, és a külföldi újságíróknak angolul tart sajtókonferenciát.

– Úgy látom: nem vidám.

– Mitől lennék vidámabb? Nálunk a szurkoló túl könnyen dicsér és túl könnyen tapos a sárba. Hol vagyunk mi még attól, hogy észrevegyék azt is, micsoda munka van egy-egy teljesítmény mögött. Odakünn, Spanyolországban például, ha egy játékos ellövi a labdát az égbe, azt is megtapsolják. Nagy a közönségünk, de sokan a balhéért jönnek ki a meccsekre. Szomorú, hogy sok fiatal a nemzeti színekből, érzésekből, a Himnuszból színházat csinál. Jobb, ha az ilyen nem is jön a meccseinkre. Nekünk azokra van szükségünk, akik segíteni akarnak.

Mezeyhez készülök, mondom anyámnak még előző este. Anyám nem érti, szereti csak a labdarúgást. Most felkapja a fejét. „Mondd meg neki, hogy érte külön szurkolok."

A kapitány arcán végre megjelenik valami halvány, zavart mosoly.

– Köszönöm. Jó, hogy vannak emberek, akik így gondolnak rám. Most kaptam éppen levelet egykori tanáromtól, Dékán tanár úrtól, verset írt és elküldte nekem. Ilyenkor különösen örülök.

Major Árvácska

Fotó: Karasz Lajos

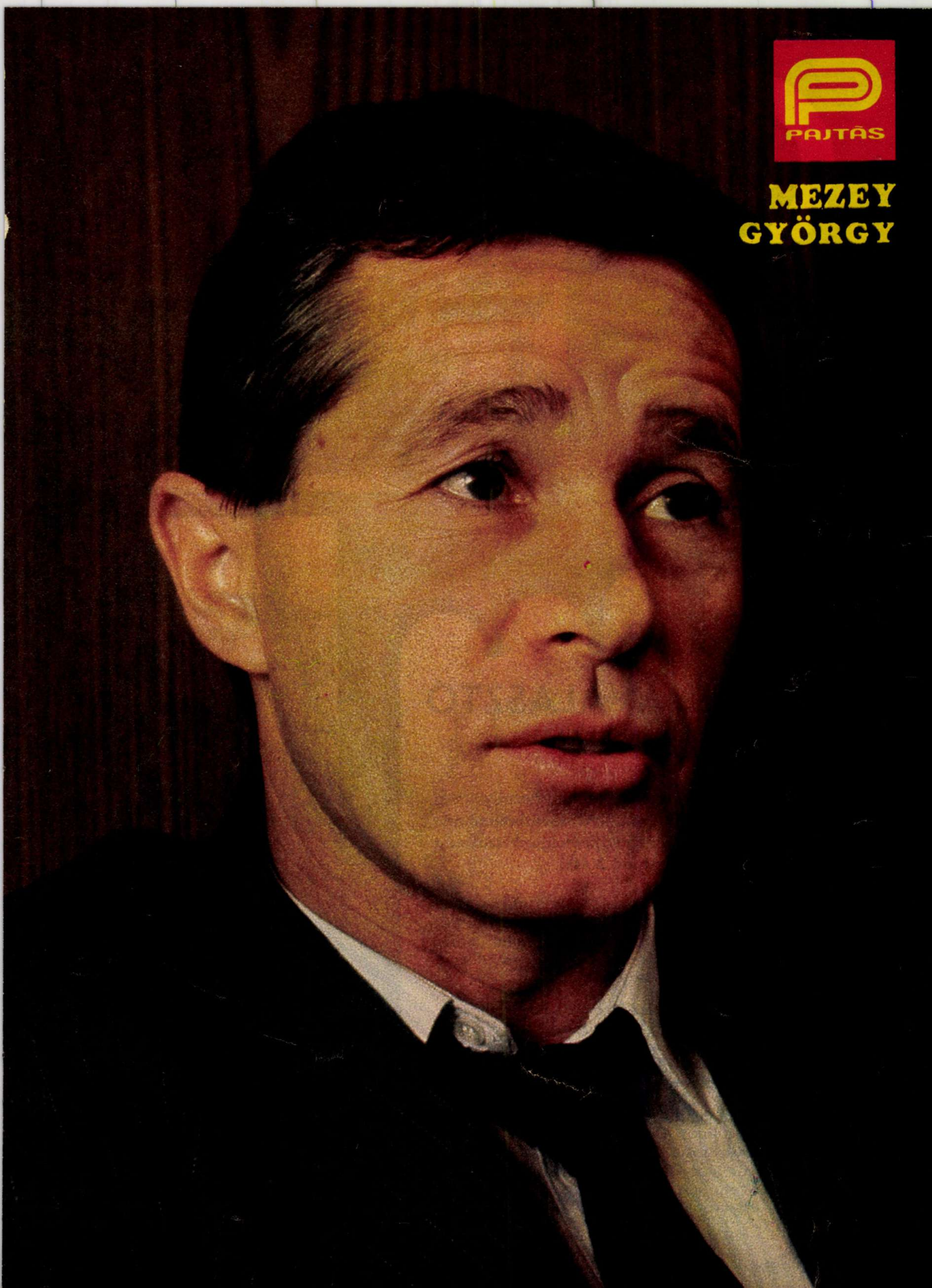
PAJTÁS
MEZEY
GYÖRGY

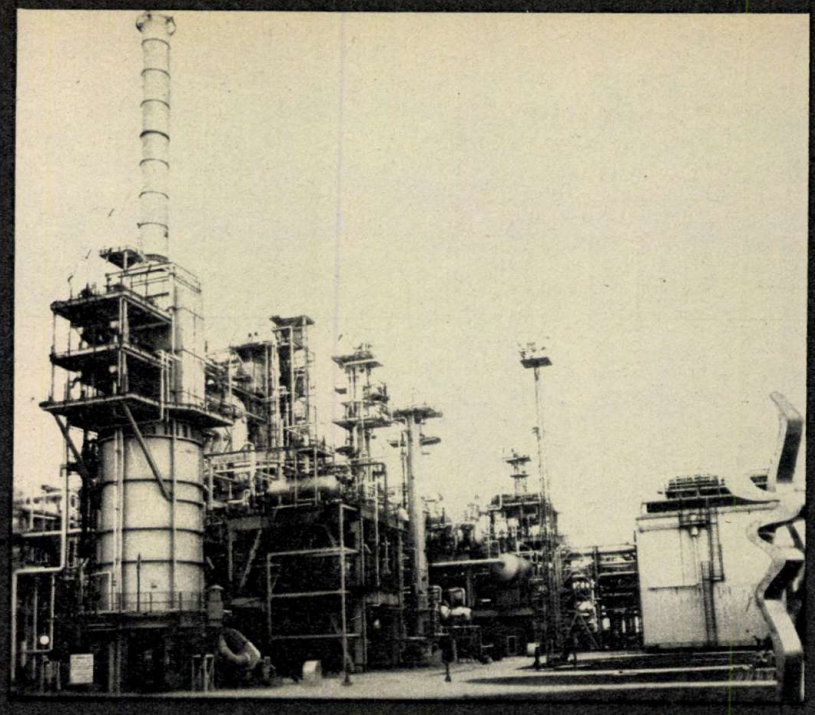

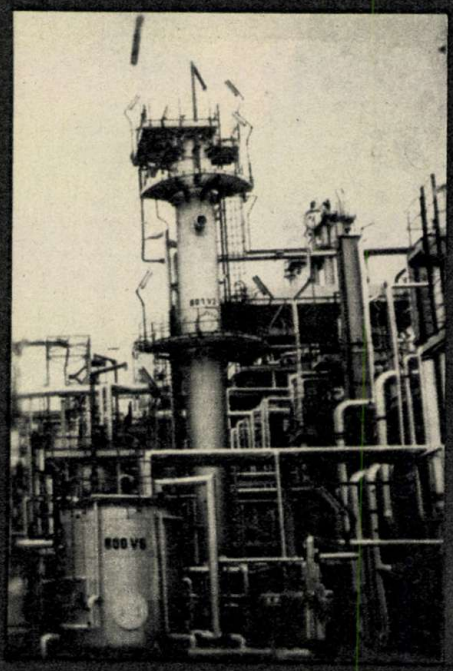

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A legnagyobb termelési értéket előállító hazai vállalat, a DUNAI KŐOLAJIPARI VÁLLALAT (Százhalombatta, 244. Pf. 1.) vár benneteket kőolajfeldolgozó szakmunkástanulónak. **A tanulmányi idő 3 év.**

A tanulmányi idő alatt általános vegyipari ismereteket, kőolajfeldolgozási és petrolkémiai ismereteket, valamint ennek üzemi technológiáját és gépészeti ismereteket kell elsajátítani.

Az elméleti képzés a 220. sz. Érdi Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás pedig a vállalat korszerűen felszerelt tanműhelyében és modern üzemeiben történik.

A tanulmányok ideje alatt a II. osztálytól a vállalat 700 Ft/hó társadalmi ösztöndíjat biztosít, továbbá a jó és jeles tanulóknak még 20–40% tanulmányi pótlékot is fizet. A szakmákat fiúknak és lányoknak egyaránt ajánljuk.

Jelentkezni az általános iskolában kapott továbbtanulási jelentkezési lapon – a szakma és az iskola feltüntetésével – lehet.

HIRDETÉS

20 a csúcson

A Televízió március havi slágerlistája a Hungaroton Magyar Hanglemezgyártó Vállalat eladási listája, a közönség- és a szakmai szavazatok alapján. Zárójelben a múlt havi helyezések.

1. (3) SZERETLEK IS MEG NEM IS – R-GO
2. (–) NEM TUDTAM, HOGY ÍGY FÁJ – RÉVÉSZ SÁNDOR
3. (–) NE BÁNTS! – GÖRBE NÓRA+SZIKORA RÓBERT
4. (–) ÉDES ÉVEK – ELSŐ EMELET
5. (4) LINK A LÁNY – DOLLY ROLL
6. 10) KÖR – EDDA
7. (1) NYÁR VAN – NEOTON FAMÍLIA
8. (–) LOVOLDE TÉR – KERN ANDRÁS
9. (–) NE HAGYJ ENGEM! – KONCZ ZSUZSA
10. (–) EGY HÉTIG TART – BRÓDY JÁNOS
11. (–) ÉDES ÉVEK – ZORÁN
12. (2) EURÓPA – VARGA MIKLÓS BAND
13. (–) GÓL – ZÁRAY MÁRTA +VÁMOSI JÁNOS
14. (–) FÖLDRE BORULVA – SLAMÓ
15. (–) PAFF, A BŰVÖS SÁRKÁNY – 100 FOLK CELSIUS
16. (–) AVE MARIA – BENKŐ DÁNIEL
17. (19) VÁRJ! – SOLTÉSZ REZSŐ
18. (–) ANDRÁS – SEBESTYÉN MÁRTA
19. (–) EGY FALAT KENYÉR – LGT-RWHP
20. (17) VÁLASSZ KI EGY CSILLAGOT! – KORDA GYÖRGY

Slágergyanú:
A FÖLD ÁRNYÉKOS OLDALÁN – OMEGA
MIELŐTT ELMEGYEK – BIKINI
REJTÉLY – KOVÁCS ERZSI

Nem tévedés, az e havi listán kétszeresen emlékezetesek azok az „édes évek". Ilyen a véletlen: Zorán és az Első Emelet is jegyez ilyen című dalt – és mindkettő siker. A következő hónap sikereinek összeállításában ismét részt vehettek ti is, a Paitás olvasói. Szavazni – 3 dal föltüntetésével – postai levelezőlapon lehet. Cím: Magyar Televízió, 20 a csúcson, Budapest – 1823. A szavazás folyamatos, a számláló bizottság minden hónap 15-én összesíti a beérkezett voksokat. Legközelebb április 12-én láthatjátok a televízió 1. csatornáján este 6-kor a 20 a csúcson-t, amelyben videoclipek és koncertfelvételek teszik látványossá a kedvencek rangsorát.

(Fábián)

POP SHOW ROCK

DEVÉNYI TIBOR ROVATA

WHITNEY HOUSTON

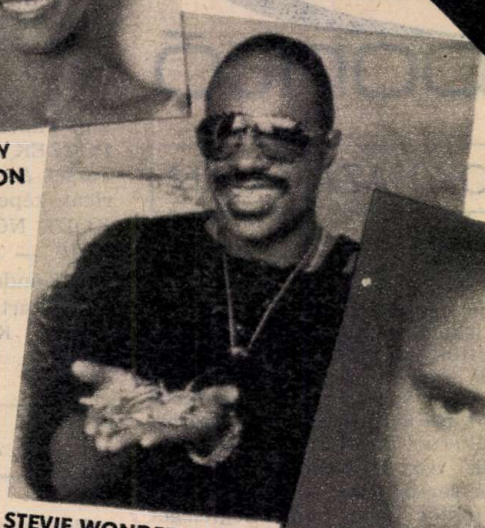

STEVIE WONDER

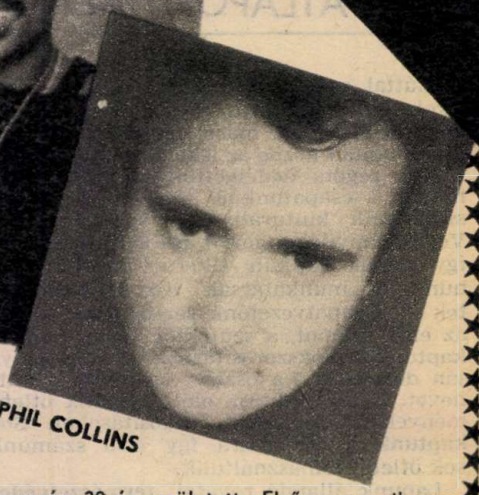

PHIL COLLINS

A Grammy-díj kiosztásával végleg lezárult a visszaemlékezés a múlt esztendőre a popvilágban is. Ma már mindenki előretekint – új koncertterveket, lemezanyagokat készít elő, hogy a tavasz első sugaraival együtt megjelenjenek új dalaikkal a rajongók előtt.

Ezért ígérem, hogy ez alkalommal utoljára szólok 1985. zenei sikereiről. A sok díjazott közül hármat emelek ki ez alkalommal. A nők között a popzene legmagasabb díját a nagyon bájos Whitney Houston nyerte. Népszerű zenészcsaládban született 1963. augusztus 9-én, az USA-ban. Ennek ellenére esze ágában sem volt, hogy az énekesnői pályát válassza. Néhány szakember felfigyelt jellegzetes hangjára. Amikor pedig meglátták átlagon felüli, csinos külsejét, elindult szédületes karrierje. Első nagylemeze fantasztikus sikert aratott. Több hétig vezette az amerikai listákat, amiért megérdemelten kapta ezt a csodálatos díjat.

Stevie Wondert nem kell bemutatnom. A szakma nagy öregje. Mindenhol ott van, ahol segíteni kell az embereknek, és ahol szeretik a jó zenét. Gyakorlatilag akkor kerül listára, amikor akar. Szeretik koncerten, lemezen, de még akkor is, ha csak úgy, kedvtelésből, szűk baráti körben zongorázik. Sok zenész példaképe és egy kicsit ezt díjazták ezzel a magas kitüntetéssel.

Ugyanilyen megérdemelt munkáért tüntették ki a remek zeneszerző-énekes-dobost – Phil Collinst, aki 1951. január 30-án született. Első nagy sikerét a Genesis-ben érte el. Az együttes szétválása után szólókoncertbe kezdett és ott is remek eredményeket ért el. Nagyon sok dal zeneszerzője, olyanoké is, amelyeket nem ő vitt diadalra. Láttuk őt a segélykoncerten, és szívesen hallgatjuk új albumát, hiszen igazi zenész a javából.

Idehaza is beindult a teljes poprock üzem. Elkezdődött a tavaszi zsongás a lemezstúdiókban, és a koncertdobogók környékén. A napokban jelenik meg Komár László új Rock and roll lemeze, valamint Soltész Rezső, Eszményi Viktória és Heilig Gábor is befejezték új nagylemezüket. A leglelkesebben talán a Dolly Roll készül. Április 5-én indulnak országos turnéra, amelyen 3 nagylemezük legsikeresebb dalait fogják bemutatni. A koncert meglepetése egy valódi szökőkút lesz, amely már a nyár közeledtét jelzi. A Happy koktél című 3. nagylemezükből eddig több mint 180 000 darab fogyott el, és örömmel tudatják klubtagjaikkal, hogy a Metro klubban ismét működik a Dolly Roll klub. Változatos programok, sok meglepetéssel. A nagy készülődés oka némi csalódásból fakad. A sok levél ellenére (heti ezer darab), bántja őket, hogy a Pop Meccsen nem kaptak semmiféle díjat. Azt hiszem, ennek a jogos elkeseredésnek csak a közönség látja majd hasznát, mivel dupla erővel készülnek. A legkomolyabban Deddy és Nova készülnek, ők két hete aktív fogyókúrába kezdtek. Ezért aztán a meg nem kapott elismerésekért ez lesz a „sovány" vigasz mindkettőjüknek.

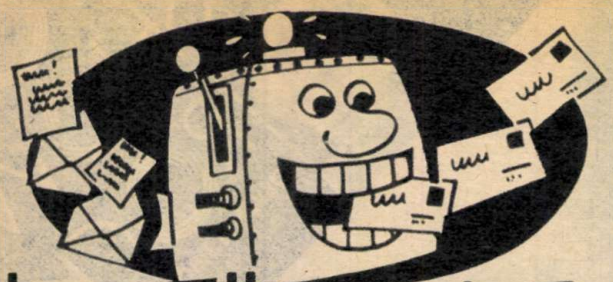

levélbontó

CSAPATLAPOK HÁZA TÁJÁN

Ezúttal a budapesti XIX. kerületi Berzsenyi úti iskola lapját mutatjuk be. Habár még csak az első szám jelent meg, máris ígéretes, sokszínű, érdekes lapot kaptak kézbe az iskola diákjai.

Már régóta dédelgettük álmunkat, hogy megírhassuk a csapatunknál történő eseményeket, tudósíthassunk kulturális és sportrendezvényeinkről. Végre napvilágot látott iskolaújságunk: első száma, így annak lapjain sikerül mindezt megvalósítanunk. A „munkatársak" osztályunkból (8/c) kerültek ki. Csapatvezetőnk segítségével állítottuk össze az első számot, a szülőktől pedig nagy segítséget kaptunk a sokszorosításhoz. A cím pályázat alapján dőlt el, a 7/a osztály ajánlotta a Suli Sus-Mus nevet. A lap indítása előtt kértünk ötleteket, véleményeket, riportokat, tudósításokat. Sok választ kaptunk a felhívásra, így első számunkban már sok ötletet felhasználtunk.

Lapunk állandó rovatai: **természetvédelem, túravonal ajánlatok, pop-lista, ki miben tudós totó, érdekességek, hírek az úttörő- és sporteseményekről, viccek,** illetve bemutatjuk iskolánk tanulóinak legjobb verseit, és tanárainkkal is készítünk interjúkat. Az alsósoknak mesékkel kedveskedünk, első számunkban Enyedy György költő „Egérlagzi" című verses meséjét választottuk. Lapunkban felhívtuk a figyelmet Abigélre is, akihez bárki fordulhat tanácsért, mégpedig úgy, hogy leírja egy papírra a gondját-baját, s bedobja a kijelölt ládikóba.

Iskolaújságunkat negyedévenként adjuk ki, már dolgozunk a következő számon.

Rózsa Judit főszerkesztő, 8/c tanuló

Enyedy György:

EGÉRLAGZI

Hej, mi ez a vigalom? Zenebona, lárma?
Ma megy férjhez az egér legkisebbik lánya.
Összegyűlt a sok rokon pincéből, padlásról.
Tódultak a vendégek hajnalhasadástól.
Mire húzták a delet, összegyűlt a násznép.
Ilyen lagzit se látott soha a világ még.
Cincogott a hegedű, brummogott a brácsa
Félrecsapta süvegét a vőfély, úgy járta.
Nyulambulam Tóbiás szilajul bokázott, Koca
néni Vakkanccsal cifrázta a táncot.
Irgett-forgott tyúkanyó körbe-karikába, s
csak úgy pörgött Röfike selymes rokolyája!
— Ujjujjujjuujjj! — kurjantott vígan Egér Vince
S viruló menyasszonyát tüzes táncba vitte.
Ám hirtelen-váratlan berontott a macska,
S iszkoltak az egerek: ki jobbra, ki balra.
A menyasszony is szaladt, s hosszú-hosszú fátyla
futás közben beakadt az asztal sarkába.
Felborult a nagy asztal, szétgurult az alma,
Egyszeriben véget ért Vince lakodalma!

LEVELEZNÉNK! VÁLASZOLJ!

HATODIKOSOK VAGYUNK: RÁCZ ANIKÓ, Téglás, Annakert 4. — 4243; (Kedvenc együttese a Modern Talking.); KINCS ÉVA, Putnok, Bánya telep 20/3. — 3630; NAGY ERZSÉBET, Tiszanána, Zrínyi út 43. — 3385; SÜTŐ BEÁTA, Csajág, Táncsics u. 12. — 8163; PÓCZEK MÓNIKA, Körmend, József A. út 15. — 9900 (matricát, képeslapot gyűjt); MARKOLT NÓRA, Pásztó, Mátra u. 10. — 3060; BOHUS TÜNDE, Kondoros, Vasút u. 19. — 5553 (kártyanaptárt, matricát gyűjt); KAJTÁR ORSOLYA, Bük, Deák u. 1. — 9737 (bélyeget, matricát gyűjt); IMELI ILONA, Bicske, Losonczy u. 35. — 2060; GÓDOR VIKTÓRIA, Isaszeg, Báthory u. 14. — 2117 (Szeret táncolni, zenét hallgatni, kötni. Bélyegot gyűjt.); TROPA ILDIKÓ, Gyomaendrőd, Polányi M. u. 51. — 5502. (Kártyanaptárt, matricát gyűjt, szeret zenét hallgatni, olvasni.); OLÁH ERZSÉBET, Pápa, Vajda P. ltp. 16. fsz. 4. — 8500; GARAY CSILLA, Gödöllő, Mosolygó A. krt. 3. 4/12. — 2100. (Matricát, szalvétát, posztereket gyűjt.)

AHOL A FÜLES OTT VAN...

Rejtvényfejtő versenyre hívta Szombathely általános iskoláit a Bercsényi utcai iskola úttörőcsapta, együttműködve a Füles szerkesztőségével és a városi úttörőelnökséggel. Hagyományteremtő szándékkal tették ezt, s azért, hogy kulturális és úttörőmozgalmi ismereteiket játékos formában újítsák fel, mélyítsék el a tanulók. Tizennégy iskolából jöttek el vetélkedni a háziversenyek győztesei, s itt egyénileg láttak munkához. Először úttörőtörténetből adtak számot a versenyzők, majd a Füles által küldött, Verne műveivel kapcsolatos keresztrejtvényt kellett megfejteniük.

A Füles értékes, szép ajándékokat — LEGO-t, matchboxot, elektromos autót — küldött a legügyesebbeknek, így az első tíz helyezettet díjazhatták a rendezők. Az egyéni versenyben Pintér Zoltán (Hámán Kató iskola) lett az első. A Berzsenyi iskola által meghirdetett szép vándorserleget pedig a Zrínyi utcai Általános Iskola csapata nyerte.

Szakály Éva

Rajt előtt. Az asztalon a Füles ajándékai a legjobbaknak.

NAPTÁR

A Képzőművészeti Kiadó háromféle kártyanaptár egy-egy példányát küldi el mindazoknak, akik bélyeggel ellátott és a saját nevükre megcímzett borítékot küldenek az alábbi címre:

Képzőművészeti Kiadó, Propaganda csoport, Budapest, XX., Jókai Mór u. 44. — 1725 Pf. 91.

Az igényeket a beérkezés sorrendjében teljesítik.

PINGVIN KORCSOLYÁVAL

Izgalom a palánknál...

...és a pályán

Solti Réka. Egy aranyérmes, aki csak épen akarta megúszni

Aki kihajtotta magát, kifűzheti a cipőjét

A gombszemű pingvin a megszokott frakkjához ezúttal csokornyakkendő helyett úttörő-nyakkendőt kötött, totyogó lábaira pedig korcsolyát csatolt. A szokatlan összeállítás nagyon is helyénvaló volt, hiszen a bájos madár a Pajtás Kupa kispályás gyorskorcsolyaverseny kazincbarcikai országos döntőjének kabalájaként barátkozott a hat megyéből és Budapestről érkezett nyolcvan résztvevővel. Az ifjú bajnokjelöltek a 400 és 800 méteres egyéni, illetve az 1000 és 1500 méteres váltóversenyben száguldoztak (olykor bukdácsoltak) az érmekért és a Pajtás Kupáért. Remek hangulatban, akárcsak a döntőket követő önfeledt hancúrozás idején. A csak nehezen véget érő vidám kavalkádban, a válogatott gyorskorcsolyázók bemutatója után a „menők" csoportos jégjátékokkal szórakoztatták a kisebbeket, s ezek során, mi tagadás, ők legalább annyit csücsültek a jégen, mint az ifjú trónkövetelők... Ezek a játékok persze arra is jók voltak, hogy fejlesszék a korcsolyázótudást és a jégbiztonságot, hiszen a jövő versenyzőinek nagy szükségük lesz ezekre.

— Én egyenlőre maradok a Dózsában hokizni — rázza a fejét a fiúk összetett versenyének győztese, Asztalos Gábor. — Ez csak játék. Igaz, nagyon jó játék...

— Nekem a sízés a nagy szerelmem — mosolyog Solti Réka, a lányok bajnoka. — Korizni csak azért tanultam meg, hogy ne törjem össze magam a jégen.

Azért, amikor megemlítem, hogy ez a sportág rövidesen talán az úttörő-olimpia műsorán szerepel majd, mindkét aranyérmesnek felcsillan a szeme.

Külföldön már ismerik, nálunk csak most született meg a csodálatos kazincbarcikai jégpályán a felnőtt sportág gyerekekhez méretezett kistestvére, a mini gyorskorcsolya. Most még egy totyogó pingvin a jelkép. Lehet, hogy néhány év múlva oroszlán lesz a kabala?...

Eredmények: lányok: IV. korcsoport 800 m 1. Solti Réka, (Baranya) 2.18,91; 400 m 1. Papp Éva (Borsod) 1.02,95; összetett 1. Solti Rék (Baranya); III. kcs. 400 m 1. Egyed Krisztina (Bp) 1.08,42; váltó csapatverseny 1000 m 1. Baranya megye (Szászvári, Sámik, Solti, Kálmán) 2.43,52. Fiúk: IV. kcs. 800 m 1. Dombi Gábor (Baranya) 1.49,20; 400 m 1. Asztalos Gábor (Bp) 53,28; összetett 1. Asztalos Gábor; III. kcs. 400 m 1. Varga Zsolt (Bp) 58,74; váltó csapatverseny 1500 m 1. Budapest I. (Asztalos, Varga Zs., Varga Z., Kun Bálint) 3.30,91.

A megyék közötti pontverseny végeredménye: 1. Budapest I., 2. Baranya megye, 3. Kazincbarcika I., 4. Szolnok megye, 5. Borsod megye, 6. Hajdú megye.

Kép és szöveg: Trencsényi Zoltán

PÁLYAVÁLASZTÓK!

A BUDAPRINT Kelenföldi Textilgyár az 1986/87-es tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat fonó, szövő, kötő; fiúkat textli- és ruházatiipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS! Tanulmányi idő 3 év. Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően havi 250—800 Ft.

Juttatások:

— társadalmi alapösztöndíj havi 500 Ft, plusz a tanulmányi eredménytől függően 150—250 Ft tanulmányi pótlék a teljes tanulmányi időre;

— kollégiumi elhelyezést valamennyi vidéki tanulónak biztosítunk;

— iskolaköpenyt, munkaköpenyt, munkacipőt, tornafelszerelést, füzetcsomagot a gyár, tankönyvet az iskola ad;

— egész évben kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.

Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500—5500 Ft. Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését havi 150 Ft-ért biztosítjuk.

A továbbtanulást támogatjuk.

További részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban.

Érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk.

Cím: BUDAPRINT Kelenföldi Textilgyár személyzeti-oktatási osztály, Budapest XI., Budafoki út 111—113. — 1117. Telefon: 868-955/191 mellék.

FIÚK, LÁNYOK, FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek textilkikészítő szakmunkástanulónak.

E szép szakma egyik ágát, a textilfestő és -kikészítő szakmát egyaránt ajánljuk lányoknak és fiúknak, másik ágát, a textilnyomó szakmát csak fiúknak. Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 50—800 Ft között mozog a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően. A társadalmi ösztöndíj két részből áll. Alapösztöndíjból, amely havonta 500 Ft, és tanulmányi pótlékból, ami a tanulmányi eredménytől függően változik, az alapösztöndíj 30—50 százaléka lehet. Tanulmányi pótlékot a közepes vagy annál jobb tanulók kapnak.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.

Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban történik.

Elsőéves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes, színes képekkel tarkított tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:

BUDAPRINT PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT személyzeti és oktatási főosztályán,

Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21. — 1036.

Telefon: 687-834

FIGYELEM!

Az 1986/87-es tanévre 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft.

Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tó 800—900 Ft.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset.

A továbbtanulást támogatjuk!

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig, 8—15 óráig, a személyzeti osztályon.

PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

HIRDETÉS

LÁNYOK, FIGYELEM!

Csak 3 év szorgalom, és jövedelmed havonta 3500—6500 Ft lehet!

Az 1986 szeptemberében induló tanévre várjuk az általános iskolát végzett vagy most végző lányok jelentkezését — budapesti és vidéki gyáregységeinkbe — fonalgyártó szakmára. Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

— Kollégiumi, leányotthoni elhelyezés: kb. 150 Ft;

— ingyenesen tanszereket, munkaruhát, iskolaköpenyt biztosítunk;

— 6 Ft-ért napi háromszori étkezés.

Havonta (évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően) 250—1100 Ft tanulmányi ösztöndíj; plusz társadalmi ösztöndíj, mely két részből áll: 500 Ft alapösztöndíj és (tanulmányi eredménytől függően) 150—250 Ft tanulmányi pótlék.

• **VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!**
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

— **Lőrinci Gyára, Budapest, Gyömrői út 85—91. — 1183;**

— **Kaposvári Gyára, Kaposvár, Jutai út 6. — 7400;**

— **Miskolci Gyára, Miskolc, József A. u. 21. — 3527;**

— **Váci Gyára, Vác, Vám u. 1. — 2660;**

— **Újpesti Cérnagyár, Budapest, Váci út 91. — 1044;**

— **Bácsalmási Gyára, Bácsalmás, Rákóczi u. 11. — 6430.**

„Fonalgyártó szakma" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk!

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT BUDAPEST

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző **lányokat fonó-szövő; fiúkat textilgépszerelő, géplakatos, villanyszerelő és csőszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be.**

Felvételi vizsga nincs. **Tanulóidő 3 év.**

Tanulmányi ösztöndíj: 50—750 Ft/hó — a tanulmányi eredménytől függően.

Társadalmi ösztöndíj: 500—750 Ft/hó, a III. évben szakmunkásbér 2500—3500 Ft/hó — a tanulmányi előmeneteltől függően.

Kollégiumi elhelyezést, teljes ellátást és egyéb juttatást a tanulmányi szerződés alapján biztosítunk tanulóink részére.

A szakmunkásvizsga után a **kereseti lehetőség: lányoknak 4500—7500 Ft; fiúknak 3800—5000 Ft.**
Jelentkezni lehet: munkanapokon 7—14 óráig. Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Címünk:
BUDAPRINT
Magyar Pamutipar
személyzeti-oktatási osztály
Budapest,
Lahner György u. 30. — 1046.
Telefon:
693-847,
vagy 693-111/115 mellék.

BUDAPRINT BUDAPEST

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1986/87-es tanévre felvesz általános iskolát végzett **lányokat fonó és szövő; fiúkat textil-gépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos** szakmára szakmunkástanulónak.

TANULMÁNYI IDŐ 3 ÉV. FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: — 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.
A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

PATEX

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest, Pf. 43. — 1502
Telefon: 662-688

PAJTÁS-PIF MAGAZIN

A Pajtás-PIF magazin 1985-ben megjelent számában Franciaországgal, a francia művészekkel kapcsolatos rejtvényparádét találhattatok. A pályázóktól összesen 1183 db levelet, illetve levelezőlapot kaptunk. A szerencsekerékbe azoknak a nevét tettük, akik legalább 4–5 feladatot helyesen oldottak meg.

A jutalomsorsoláson 10 db 200 Ft-os könyvvásárlási utalvány sorsa dőlt el. A nyertesek:

Szomszéd Katalin (Boconád), Hégely Ferenc (Dunaharaszti), ifj. Kőninger Károly (Bp. 1133), Fülöp Rita (Szolnok), Beni Krisztina (Bp. 1033), Gyökér Ildikó (Kiskőrös), Szekeres Tímei (Bp. 1182), Erdős Zoltán (Keszthely), Patkós Katalin (Mezőtúr), Szigetvári Zoltán (Bp. 1063).

Nyereményüket postán küldjük el.

VARÁZS MAGAZIN

1985 augusztusában megjelent Varázs magazinunk rejtvényeinek helyes megfejtéséért a következő gyerekek nyertek:

300 Ft-os könyvutalványt: Pessmann Ferenc, Bp. X. ker.; Kerekes Andrea, Miskolc.

200 Ft-os könyvutalványt: Mankóczi Edit és Ildikó, Tatabánya; Horváth Györgyi, Pécs.

150 Ft-os könyvutalványt: Maronics Martina, Bp. XIV.; Hörömpő Krisztina, Érd; Kardos Attila, Bp. XVIII.; ifj. Füleki László, Miskolc; Gaál Tibor és Csaba, Debrecen; Tóth Zsuzsa és Árpád, Nagydorog.

A nyereményüket postán küldjük el.

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI: V. SÓLYOM ERZSÉBET

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: 1986. április 10. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: TÖPRENGŐ.

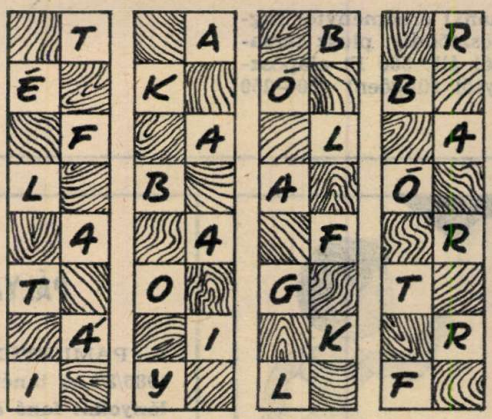

ÖSSZERAKÓSDI. Ha helyesen rakjátok össze a szétvágott sakktáblát, az egyik leghíresebb magyar zeneszerző nevét, s egyik jól ismert művének címét kapjátok megfejtésül.

MELYIK KÉT EGYFORMA ábra áll egymáshoz a legközelebb?

KÖZMONDÁS. Ha a vastagított „J" betűtől elindulva a sakkjáték lóugrásának szabályai szerint olvasod össze a betűket, akkor egy közmondást kapsz eredményül. Hogyan szól ez a közmondás?

J	N	N	T	E	M
A	Ú	GY	I	L	GY
V	O	T	E	B	A
Z	P	B	R	K	O
B	E	O	H	M	É

NYERTESEK: Az 5. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bölcskei Csaba, Fertőszentmiklós; Bujáki Brigitta és Csilla, Kömlőd,; Csákfalvi Krisztina, Bp. XXII.; Csete László, Kaposvár; Dudás Márta, Szeged-Kiskundorozsma; Faragó Magdolna, Debrecen; Haboli Erika, Kisbárapáti; Havasi Rita, Zirc-Nagyesztergár; Iski Attila, Mány; Király Márta, Bp. XIV.; Kis József, Hatvan; Kiss Ilona, Sarkad; Kovács Ágnes, Nagyréde; Krokovecz János, Rudabánya; Pozsonyi Edina, Barcs; Sőrés József, Nagykálló; Véber Balázs, Barcs; Vörös Zoltán, Lesencefalu.

MINI PAJTÁS

A Mini Pajtás 1985 őszi, környezetvédelemmel kapcsolatos pályázatára 102 pályamű érkezett. A jövő század környezetvédő munkájáról szóló nagyon érdekes írásokat szerkesztőségünk munkatársai értékelték. A jutalmakat a következőknek ítélték:

I. díj (július 6–12. között utazás az NDK-ba): Földesi R. Péter, Békéscsaba;

II. díj (kerékpár): Gombos Péter, Zalabaksa;

III. díj (fényképezőgép): Drescher Ildikó, Szekszárd;

IV–V. díj (200 Ft-os könyvutalvány): Salamon Judit, Mátraderecske; Kulik Gyula, Püspökladány.

Különdíjként 150 Ft-os vásárlási utalványt nyert: T. Nagy Károly és Kádai Zoltán, Kecskemét; Richter Ingrid, Bp. XIV.; Sabján Andrea, Felsőrajk; Tutor Ilona, Váncsod; Polgár Teréz, Bp. XII. A nyerteseknek gratulálunk, nyereményüket postán küldjük el.

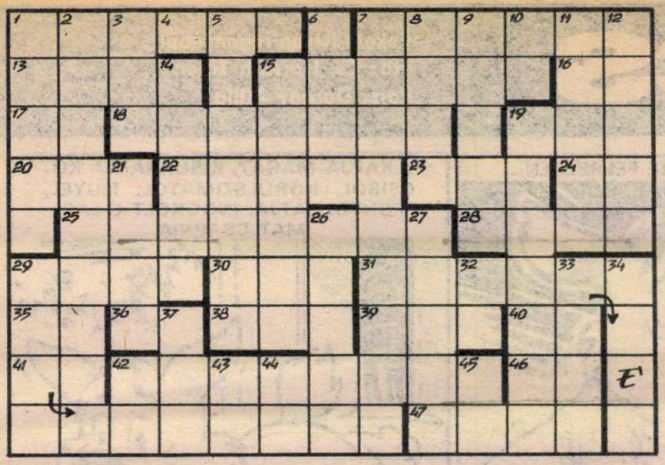

E heti rejtvényünk témája a konyha. Ízek, zamatok, pompás illatok jutnak eszünkbe róla; remek ebédek, finom vacsorák, ünnepi terítékek. És persze a munka is...

VÍZSZINTES: 1. Minden olyan anyag, amely az ételnek kellemes ízt, zamatot ad. 7. Csiperkés. (...rolád) 13. Stratford on..., Shakespeare szülővárosa. 15. Csak később kerülhet sorra. 16. Némán néz! 17. Hélium vegyjele. 18. Brillat-... Francia író, az ízlelés élettanáról szóló művével vált híressé. (SAVARIN) 19. Vízszintes hajtás a ruhán. 20. Mennyei. 22. A szarvasmarha recés gyomra, megtisztítva finom ételt készítenek belőle. 23. Erika becézése. 24. Zalai Laci. 25. Zöldség, olaszos neve magyarul spárgakel. 28. Ember, alak, ismert idegen szóval. 29. Készlet jelzője lehet. 30. Összekevert dió! 31. ...-dió, főleg a trópusokon termesztik. Konyháinkban a főzelékek ízesítésére használják. 35. Ez a lap a vendéglői olvasmány. 36. Sima egyneműi. 38. Trombitahang. 39. Nagy főzőedény. 40. Róma. 49. 41. Kurta nevű község a szombathelyi járásban. 42. Égetett cserépedény, fedővel, újabban divatossá vált a használata. 46. Mássalhangzó kiejtve. 47. Kinyújt.

FÜGGŐLEGES: 1. Sütemények hez használt illatos fűszer. 2. Boltban fizetjük üdítők, befőttek vásárlásakor. 3. Perec van ilyen. 4. Zéta. 5. Erős fény zavarja látásunkat. 6. Főzésnél is keletkezik. 7. Elektromos konyhai eszköz (rost). 8. Nélkül, németül (OHNE). 9. Új-zélandi őslakos. 10. A bot két vége! 11. Kétszikű, ernyős virágú növény, illatos terméséből készült olaj fűszerként használatos. 12. Pereme. 14. Katonai, tábori beosztás. 15. Vadkörte. 19. Konyháinkban a só után leggyakrabban használt fűszer. 21. Betűvetés. 26. Oda küld levelet. 27. Férfinév, de község is. 29. Likacsos konyhai eszköz. 32. Latin és. 33. Áruba bocsát, népiesen. 37. Ruhát tisztít. 42. Háromnegyed óra! 43. NDK motorkerékpár. 44. A. Ü. 45. Római 51-es.

NÉVNAPOK. Betűrejtvényeinkben férfi és női nevek bújtak ei. Megtalálod őket?

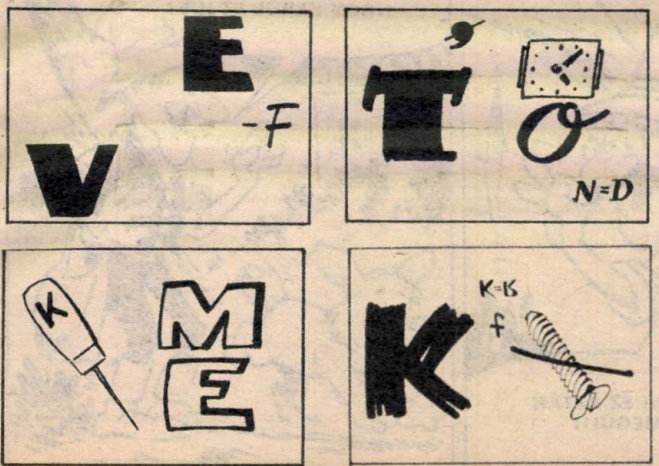

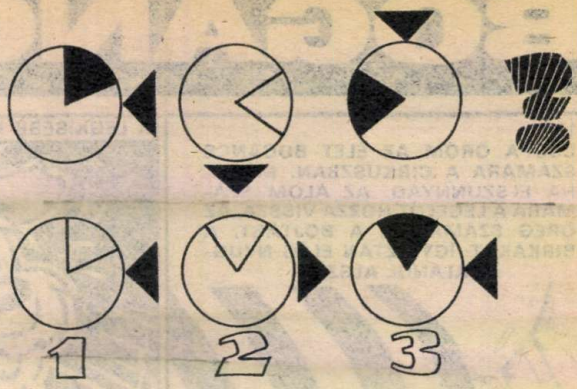

LOGIKAI REJTVÉNY. Egy kis logikával könnyen megfejtheted, hogy hányas számú ábra kerül a kérdőjel helyére.

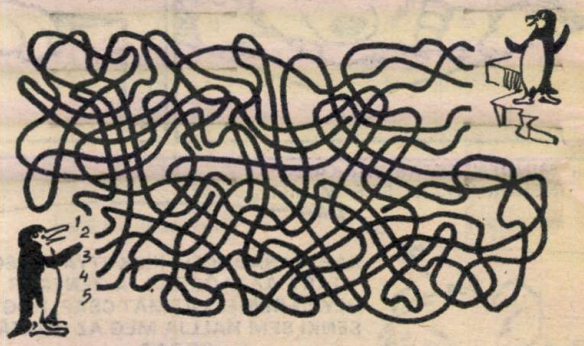

LABIRINTUS. Pingvin-mama hazatérne kicsinyeihez, de útját labirintus állja. Segíts neki megtalálni a helyes utat!

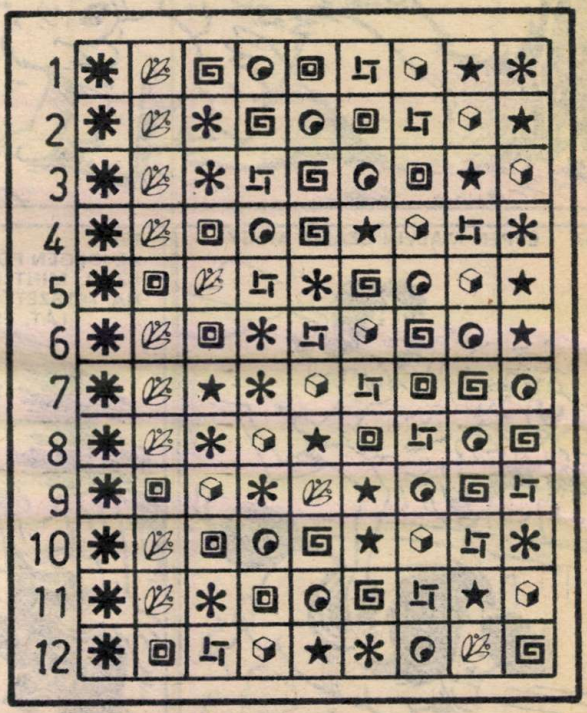

AZ ÁBRÁN LÁTHATÓ két olyan sor, amelyben a jelek egyformán követik egymást. Melyik ez a két sor?

BOGÁNCS

Fekete István regényéből
írta: Cs. Horváth Tibor.
Rajz: Dargay Attila

152.
CSUPA ÖRÖM AZ ÉLET BOGÁNCS SZÁMÁRA A CIRKUSZBAN. MÉGIS, HA ELSZUNNYAD, AZ ÁLOM SZÁMÁRA A LEGELŐT HOZZA VISSZA, AZ ÖREG SZÁMADÓT, A BOJTÁRT, A BIRKÁKAT. ÍGY AZTÁN ELÉG NYUGTALANUL ALSZIK.

A LEGKISEBB NESZRE FELREZZEN...

153.

...KAPJA MAGÁT, KISURRAN A KOCSIBÓL, KÖRÜLSZIMATOL, FIGYEL, FONTOLGATJA, INDOKOLT-E LÁRMÁT CSAPNIA.

154.

155. MINDENESETRE VAKKANT NÉHÁNYAT, AZ SOSEM ÁRT.

KÁR FÁRADNOD, KISKUTYA! MÉG TART AZ ELŐADÁS, A ZENEKAR OLYAN RÉMES LÁRMÁT CSAP, HOGY SENKI SEM HALLJA MEG AZ UGATÁSODAT.

156.
A ZENE, MEG A FÉNYEK EZEN A VÉGZETES ESTÉN FELKELTIK EGY ARRA BALLAGÓ EMBER FIGYELMÉT.

KUSZ

BELESKELŐDÖM EGY KICSIT, HÁTHA LÁTOK VALAMIT. TÁN CSAK NEM HIBÁTLAN AZ A PONYVA!

157. ÉPPEN MALVIN SZÁMA MEGY...

158.
AZ IDEGEN PÖDÖRINT EGYET A BAJSZÁN, MINT MINDEN FÉRFIEMBER, HA TETSZETŐS ASSZONYSZEMÉLYT LÁT, ÉS VAN BAJSZA.

EJHA! EZ AZTÁN MEGÜLI!

ELHATÁROZZA, HOGY BICSKÁJÁVAL TÁGÍT A RÉSEN, EZÉRT KÖRÜLNÉZ, NEM LÁTJA-E MEG VALAKI. 159.

HŰ, DE RENDES KIS PUMI! HOGY KERÜL EZ IDE?

KUSZ

160.
ÁMULATÁBAN HALKAN FÜTTYENT EGYET A FOGA KÖZT, VAGYIS INKÁBB CSAK SZISSZENT – ÚGY, AHOGYAN CSAK A JUHÁSZOK TUDNAK. BOGÁNCS FELKAPJA A FEJÉT.

161.
MEGREMEG, AZTÁN BÓDULTAN ODAMEGY A NAGY CSIZMÁKHOZ, AMELYEK ÉPPEN OLYAN AVAS FAGYGYÜ- ÉS BIRKASZAGÚAK, MINT EGYKORI GAZDÁJÁÉ.

A JUHÁSZ MOZDULATLANUL ÁLL, MINT A KŐ, MAJD LASSAN HAJOLNI KEZD LEFELÉ. BOGÁNCS TERMÉSZETESEN AKKOR MÁR TUDJA, HOGY EZ AZ EMBER NEM AZ ÖREG GALAMB. A GYANÚ FELCSAP BENNE, MINT A SZIKRA, DE MÁR ELKÉSETT...

162.

NYIKKANI SEM TUD, MÁRIS ELTÜNIK A ZSÁK SÖTÉT ISMERETLENSÉGÉBEN. CSAK EKKOR KEZD RÚGKAPÁLNI ÉS VONÍTANI. BÁR NE TENNÉ...

CSÖND!

163.

164.
A JUHÁSZ MÁR ELŐZŐLEG MEGSZAVAZOTT MAGÁNAK EGY KIS BOROCSKÁT, AMIT MAJD A VENDÉGLŐBEN RENDEL MAGÁNAK A SZALONNA MELLÉ ÁLDOMÁSKÉNT, MERT BIRKÁKAT HOZOTT A VÁROSBA ELADNI, ÉS SIKERÜLT IS JÓPÉNZÉRT TÚLADNI RAJTUK. MOST LEMOND A BORRÓL, MERT A KUTYASZERZÉST NEM AKARJA SENKINEK AZ ORRÁRA KÖTNI.

AZ ILYESMINEK HÍRE MEGY, ÉS MÉG AZT MONDANÁK, LOPTAM!

165.

HÁT ABBAN A ZSÁKBAN MI VAN?

MAJD MEGLÁTOD, ASSZONY, HOLNAP. EGY KIS PUMI. EGY VILÁGI KIS PUMI! TALÁLTAM. DE MOST INDULJUNK HAMAR, MERT RÁNKVIRRAD, MIRE HAZAÉRÜNK!

166.
A KOCSI MEGZÖRREN, BESZÉLNI KEZDENEK A KÖVEKKEL A KEREKEK. BOGÁNCS SZEKERÉNEK RÚDJA ÚJBÓL ISMERETLEN IRÁNYBA FORDUL, ÉS EZT A SZOMORÚ TÉNYT EZÚTTAL SZÓ SZERINT IS LEHET VENNI.

(FOLYTATJUK)

Hármat egy csapásra!

KERESD AZ ÚJSÁG-ÁRUSOKNÁL!

HÚSVÉTI KOSÁRKA

Ha a húsvétra vásárolt cukorkáknak hirtelen valami olcsó, és mégis mutatós csomagolást akarunk adni, készítsünk kartonpapír kosárkát. Anyaga lehet rajz- vagy fotókarton. Szabásrajzát a méretezett ábrán láthatjuk. A vastag, folyamatos vonal a vágás, a vékony, szaggatott a karcolás, illetve hajtás.

Ajánlott méret: 30×30 cm-es négyzet, három-három egyenlő részre, vagyis 9 darab 10×10 cm-es négyzetre osztva. Szerkesszük meg a kartonon, aztán vágjuk körül, készítsük el a bevágásokat, a többi vonal mentén pedig karcoljuk be vonalzó mellett, kés fokával. Mindig ellenkező oldalon karcoljunk, mint amerre a papírt hajtani akarjuk.

Hajtogassuk be a kartont a karcolás mentén úgy, hogy az oldalak az alaplappal kb. 60 fokos szöget zárjanak be. A maradék kartonból vágjunk fület a kosárnak.

Selyemszalagból kössünk csokrot a kosárra és tegyünk az aljába papírból vágott füvet, amire a csokoládékat helyezzük. A fűszálakat vághatjuk ollóval, vagy akinek van, tésztavágóval, mely a papírt ugyanúgy felszeleteli, mint a metélt tésztát. A kosarat színes húsvéti csomagolópapírból kivágott mesefigurákkal, színes levelezőlapokból vagy gyerekújságból kivágott tarka ábrákkal díszíthetjük.

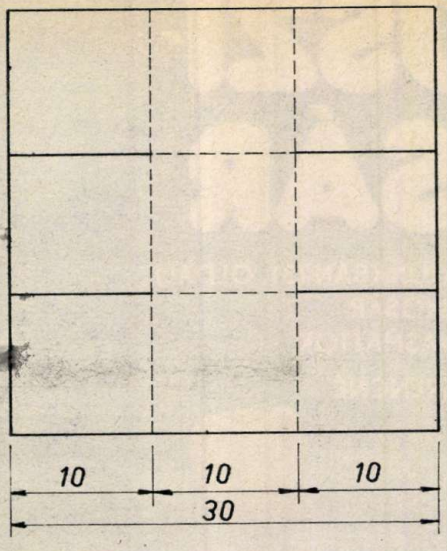

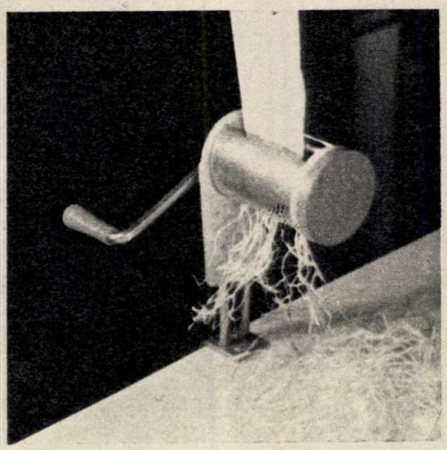

A papírfű gyártása — tésztavágóval

LEMEZTÁROLÓ

Bizonyára te is azok közé tartozol, akiknek sok szép lemezük van. De vajon ismered-e a lemeztulajdonosok „kiskátéját"? Mielőtt azonban szaladnál a boltokba, hogy megvásárold, azt is meg kell mondanunk, mit értünk mi ezalatt. Olyan fontosabb szabályokat, amelyeket ugyan nem kötelező betartani, ám ha megfogadod őket, sokáig kitűnő minőségben hallgathatod még lemezeidet.

Itt van mindjárt a lemezek tárolásának kérdése. Sose fektesd egymásra lemezeidet, hanem függőlegesen állítsd őket egymás mellé. Ha használtad valamelyiket, akkor azonnal tedd vissza borítójába. Belső borítónak a papírtasak a legmegfelelőbb, ha fóliában lenne a lemez, akkor inkább készíts hozzá papírtasakot!

Használat közben is jó néhány dologra kell ügyelned. Így például arra, hogy ha kiveszed a lemezt a borítójából, csakis a címer részénél fogd meg. A barázdákhoz kézzel nem szabad hozzányúlni, mert por, piszok, zsiradék kerül rájuk, s ezek mind a hangminőség rovására mennek. Csak kifogástalan minőségű hangszedőtűvel szabad a lemezt lejátszani, s persze arra is vigyázz, hogy a tűvel ne karcold meg a barázdákat.

A lemez tisztításához feszültségmentes (antisztatikus) törlőruhát használj! Használhatsz tisztító permetet is, bár arra ügyelj, hogy permetezés után nagyon gondosan távolítsd el a lemezről.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő:
BOGÁTI PÉTER,
CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA,
FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség:
Budapest,
Jászai Mari tér 5.
1397
Telefon:
321-987, 321-988, 321-989
Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508.
1397

Kiadóhivatal:
Budapest,
Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti
a Magyar Posta.
Előfizethető
bármely hírlapkézbesítő
postahivatalnál,
a Posta hírlapüzleteiben
és a Hírlapelőfizetési
és Lapellátási Irodánál
(HELIR)
Budapest V.,
József nádor tér 1.
1900
közvetlenül vagy
postautalványon,
valamint átutalással
a HELIR 215-96162
pénzforgalmi
jelzőszámra.
Előfizetési díj:
egész évre
153 Ft,
I. félévre 85 Ft,
II. félévre 68 Ft.

86.0690
Athenaeum Nyomda
Budapest
Rotációs
mélynyomás

Felelős vezető:
SZLÁVIK ANDRÁS
vezérigazgató

HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

NYUSZI-KOSÁR

SZABADIDŐ ROVATUNKBAN (31. OLDAL) A HÚSVÉTI NYUSZIKOSÁR KÉSZÍTÉSÉRŐL OLVASHATTOK

FOTÓ: CSILLAG FERENCNÉ

86/13
XLI. ÉVF. • 1986. ÁPRILIS 17. • ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

FOTÓ: KARASZ LAJOS

– Szárnyal a szakkör (16–17. oldal)
– Bizalommal (20–21. oldal)
– A hódító „lónélküli” (14–15. oldal)
– Cseke Péter (Kedves Ismerős, 17–18. oldal)

A FERTŐDI PALETTA

A klasszikus zeneszerző, Joseph Haydn emeleti szobája üres. Berendezésre vár. A nemrég felújított Muzsikaház boltíves folyosói, apró szemű ablakai, zárt belső udvara oly vonzó, hogy legszívesebben azonnal beköltözne az ember. Ezt tették a zeneiskolások is, amikor az emeleti termeket birtokukba vették. S természetesen itt gyakorol a zenebarát szakraj is. Fertődön már csak így természetes. No, meg úgy, hogy a rajfoglalkozásokra mindenki úttörő-nyakkendőt köt.

A zeneszó egyébként is árulkodna a Muzsikaházról. Most éppen hét lány gyakorol. Az alakuló zenekar tagjai. Holló Vaskó Éva fuvolázik, Barcz Adrien csellózik, Zsoldos Eszter furulyázik. Népdalokat hallhatunk. Horváth Rita ugyan csupa mosoly, hangja mégis árnyalatnyi csalódottságról árulkodik:

— Ötödikben a zenebarát szakrajt választottam, s most tagja szeretnék lenni a zenekarnak is, de a napközis tanárnőm nem ajánl...

— Vajon miért ellenzi?

— Mert nem tanulok tisztességesen — vallja be őszintén, de csöppet sem szégyenlősen.

— Mi megy gyengén?

— A matek. Igaz, a többi se négyes, ötös.

— S mit mond a tanárod?

— Első a tanulás, s ha összeszedtem magam, szóba jöhet a zenekar.

— És összeszeded magad?

— Hát... kellene! — hangzik a bizonytalan válasz.

Nem mondok újat, ti is tudjátok, hogy az úttörőcsapatokon belül egyre-másra alakulnak a szakrajok. Nem osztályonként, még csak nem is életkoronként, hanem kizárólag érdeklődési körönként verbuválódnak. Ezért olyan vonzóak. Nos, a fertődi általános iskola diákjai jócskán megelőzték korukat. Náluk már tizenkét éve működnek szakrajok. S életképességüket nemcsak az elmúlt évek, de az életre szóló választások is igazolják. A tavalyi nyolcadikos sütő-főző szakrajosok többsége cukrász- és szakácstanulónak jelentkezett. Idén Csordás Zoli cukrász, Bene Tamás szakács szakmát választott. A honismereti szakrajosok közül se szeri se száma azoknak, akik egyetemeken történelem szakosak. Ábrahám Andrea még csak gimnazista, de történelemtanárnak készül. Horváth Dori Vera a helyi múzeum idegenvezetője. És akkor még nem is szóltunk arról, hogy az úttörő rendőrök idén mily sok fiút bocsátanak a rendőri, nyomozói pályára, s arról sem, hogy a természetkutatók az agrártudományi egyetemek felé tekintgetnek, a barkácsosok pedig az asztalos szakma hívei. Amit Deák Jánosné vezetésével több mint egy évtizede a szükségből megfontoltan kovácsoltak, az ma követendő erénnyé érett. S a választék óriási. Az említetteken kívül létezik még könyvbarát és néptánc, báb és honismereti, természetbarát és honvédelmi szakraj, s terveznek számítástechnikait, videót és idegen nyelvűt is.

S most kukkantsunk be olyanokhoz, akikről eddig szó sem esett, de a választékot tovább bővítik. A honismereti szakraj néhány tagja éppen megbeszélést tart. Nagy vállalkozásba kezdtek. A városi úttörőelnökség Két keréken, négy keréken a nyugati határszélen címmel pályázatot hirdetett, s erre szeretnék beküldeni a fertődi Eszterházy-kastély és a Muzsikaház méretarányos makettjét.

— A makett-tervezés közben mi mindenre figyeltetek föl, ami mellett eddig elmentetek?

— A kastély ablakait és kéményeit sose számoltuk meg — jegyzi meg nevetve Bene Gábor.

— Tizenkét éve lakom itt és nem vettem észre, hogy a főbejárat homlokzatán timpanon van, azon pedig szobrok — folytatja a fölfedezést Polgár Dénes.

— Mennyire ismeritek a kastélyt? Eltévednétek benne?

— Ha el is tévednénk, csak kinéznénk valamelyik ablakán, s rögtön tudnánk, hol is vagyunk — válaszolják szinte egyszerre, leleményességüket bizonyítva.

Bene Tamás, a leendő szakács most is a konyhában tüsténkedik. Nem árulja el, hogy a kondérban mi készül, de alighanem húsleves, mert köztudott, hogy mostanában éppen e tudományát tökéletesíti.

— Honnan az ötlet, hogy szakács légy?

— A szakrajban tetszett meg, hogy jó ételeket lehet összehozni. Ez mindig izgat. És persze, enni is szeretek.

— Odahaza ki főz?

— Hétvégeken anyu, de én is segítek neki.

— Mi a kedvenc ételed?

— A gyümölcsleves.

— Mi a jó gyümölcsleves titka?

— Én sűrűn szeretem, sok tejföllel, s ha négy személyre készítem, sok fahéjat teszek bele.

Penezits Mária citromsárga fonalból mellényt köt az unokatestvérének. Szeretne megtanulni horgolni is. Nagy Judit tavaly még a báb szakrajba járt.

— Időközben meggondoltam magam és semmi akadálya, hogy szakrajt változtassunk. Szeretek kézimunkázi. Anyu is köt és horgol. Minden vágyam a makramé megtanulása.

— Miért választottátok a Fürge ujjak szakrajt?

German Katalin abbahagyta a filctarisznya ragasztását, és a többiek sűrű bólogatásai közepette szégyenlősen magyarázza:

— Rajvezetőnknek, Gotliebné Gallai Petronellának rengeteg kötött holmija van. Nemcsak divatosan jár, de ízlésesen is, s most ő a vonzó, a követendő példa. Szeretnénk olyan szép ruhákban járni, mint ő.

Tarpai S. Anikó

Fotó: Wagner Margit

AZ ÉN TÖRTÉNETEM

„ÉLETEM LEGSZEBB ÉVEI”

Január 1-től nyugdíjban van, nemrégen súlyos betegségen esett át, de humora a régi:

— Gyűjteményemben őrzök egy levelet. Akkoriban kaptam, amikor a Pajtás szerkesztőségét vezettem. Egy vidéki fiú meghívott, legyek a vendégük. S hogy összehasonlíthasson majd, előre megírta, hogy köpcös, szemüveges, kopasz embernek képzel el, aki egy színes ceruzákkal, ollókkal, képekkel, papírokkal telirakott asztal mellett ül. Ez a fiú a „jövőbe látott”, hiszen 31 évvel ezelőtt olyannak rajzolt le, amilyen most vagyok — mesélte nevetve.

Kovács Ottó 1925-ben, Budapesten született. Életregényéhez tartozik, hogy a polgári iskola elvégzése után tanonc lett, gépész-szerszámlakatos szakmát szerzett. Tizennyolc éves korában behívták katonának, de megszökött, ismeretlen pincékben bújkált. S amikor Budapest felszabadult, Egerbe utazott, ahol édesanyja tartózkodott. Még szóltak az ágyúk, amikor 1945 márciusában polgári alkalmazottként a Szovjetunió Vörös Hadseregéhez szegődött, gázálarcokat, lángszórókat, fegyvereket javított.

— Nemcsak a történelem, az életem is felgyorsult. Egyszer csak azt vettem észre, hogy én, az egykori kisinas, beleszólhatok sorsunk formálásába. A szakszervezet egyik vezetőjévé választottak Heves megyében. Az úttörőmozgalommal valójában 1947-ben kezdtem megismerkedni, amikor visszakerültem Budapestre és kineveztek a Magyar Ifjúság Népi Szövetsége zuglói titkárának.

1950. szeptember 1-én került a Pajtás szerkesztőségébe. 25 évesen talán ő volt a legfiatalabb főszerkesztő akkoriban.

— A Karolina úti pártiskolába a Diák Szövetség nagybudapesti titkáraként mentem, és újságíróként távoztam onnan. Rögtön feltűnt nekem, hogy tanáraim milliónyi írásbeli megbízatást adnak, velem íratták meg a legtöbb faliújságcikket. Pedig más íróemberek is voltak köztünk. Akkor derült ki, hogy próbára tettek, amikor az Ifjúmunkás laphoz irányítottak, ahol újságíróként munkaversenyt nyertem. Rövidesen rám bízták a Pajtás szerkesztőségének vezetését. Nagy felelősséget jelentett számomra, hiszen olyan elődtől vettem át a lapot, mint László Gyula, az illegális mozgalom neves személyisége, a Pajtás alapítója, tekintélyes író, újságíró. Elvállalni csak azért mertem, mert segítségemre volt egy tapasztalt munkatársgárda. S mert lelkesített, hogy olyan újságot kell szerkesztenem, amely gyorsan jut el a gyerekekhez, szervezője lesz az úttörőéletnek.

Feledhetetlen marad számára 1956 nyara is, amikor szövetségünk

születésének tizedik évfordulóján hatezer gyerek számára a Balaton mellett, Aszófőn létesítettek jubileumi tábort.

— Egy hónapra átköltöztettük ide szerkesztőségünket, s a Pajtás mellett tábori újságot készítettünk. A szabad ég alatt a földön kucorogva, vagy a hirtelen összeácsolt padokon ülve írtuk cikkeinket.

Az ellenforradalom leverése után az úttörőcsapatok egymás után bontottak zászlót. Az újjászervezők között volt Kovács Ottó is. Előbb Budapest úttörőtitkára lett, majd 1959-ben szövetségünk főtitkárává választották.

— Három évig vezettem a mozgalmat. S ezalatt rengeteg izgalmas dolog történt. A gyermektársadalomban meghonosodott a próbarendszer, ami a játékosság mellett az önbizalmat is erősítette. Egy időben azzal vádoltak bennünket, hogy teret engedünk a „vadtáborozásnak”. Én is fontosnak tartom, hogy a táborok tiszták, kulturáltak legyenek. Csakhogy, akik a „vadtáborozást” emlegették, a sátortáborozás ellen ágáltak. Büszke vagyok rá, hogy nem volt még a mozgalom történetében olyan időszak, mint 1959 nyara, amikor 2400 csapat 200 ezer gyerekkel ütött tábort szerte e hazában. Lehet, hogy a krumplipaprikás néha odakozmált, de biztos vagyok benne, hogy jobban ízlett a legfinomabb csirkepörköltnél is, mert ők főzték maguknak.

A párt különböző tisztségeiben és később, az Orion gyár személyzeti igazgatójaként is szívvel, szeretettel intézte az emberek ügyes-bajos dolgait.

— Sokfelé dolgoztam, de az a 15 év, amit a Pajtás szerkesztőségében, az úttörők között töltöttem, életem legszebb évei voltak.

Faragó György
Fotó: Karasz Lajos

ÁPRILIS 11: A KÖLTÉSZET NAPJA

Tóth Árpád századunk első harmadának, de bátran mondhatjuk: a magyar költészet egészének egyik jelentős lírikusa. Halk és érzékeny költő volt, aki elsősorban személyes érzelmeit, hangulatait írta meg. S mert rövid életében több szenvedés jutott számára, mint öröm — szegénység, betegség, megaláztatások —, ezért verseiben is nagyrészt fájó érzéseket, bánatos, borongós hangulatokat énekelt meg. Ritka az olyan verse, mint az Április, amelyben a tavasz nyílása, az élet, a természet feltámadása belőle is derűt, reményt vált ki: igaz, talán mert ez egyben születése hónapja is. S bár a vers végén itt is kísért az elmúlás gondolata, képeinek, rímeinek játékossága, sorainak ritmikus lüktetése mégis az élet szeretetét sugallja.

Száz esztendeje született, s mindössze negyvenkét évet élt. Emlékezzünk rá.

TÓTH ÁRPÁD:

ÁPRILIS

Április, óh Április,
minden csínyre friss!
Faun-bokájú, vad suhanc,
újra itt suhansz!
Vásott cigánykereked
porozza tereket,
repül a szemét,
levegőbe parazsat
hintegetsz és darazsat,
illatot s zenét!

Némely ingó és rügyes
ág végére már
küldöd: kússzék az ügyes
katicabogár,
mint árbocra egy piros,
pettyes-zubbonyú,
fürgelábú és csinos
kis matrózfiú!
Kémleli a láthatárt:
mennyi fény! mi az?
S zümmög zengő, napba-tárt
szárnyakkal: tavaszt!

Szunnyad még a tél-mező,
fáradt, vén paraszt,
fűszakálla csendben nő,
megcibálod azt,
majd meg méznél illatosb
szellőfésűvel
fésülöd s szólsz: hé, de most
lomha szolga, fel!
Szundikálás volt elég,
vár az új robot,
mit álmodtál, vén cseléd,
krumplit vagy zabot?

S reszket s kacag a liget,
cserje meg bozót,
gyengebőrű testüket
úgy csiklándozod;
minden erdő egy bolond
hejehuja-hely,
nincsen még seholse lomb,
csak virágkehely:
izzad még a levelek
vajúdó rügye
s a szirom már lepereg:
csókos szél vigye . . .

S átsuhansz a városon,
bérházak felett,
felragyog sugárosan
sok vak emelet:
reszkető, bíbor varázs
vén kemény fala,
lányszemszínű kék parázs
a szelíd pala.
Mély, sötét udvar felett
négyszögű egen,
táncos lábad emeled,
mint halk szőnyegen.

S padlásablakot, kitört
sarkon fordulót,
villogtatsz, mint zsebtükört
pajkos nebulók:
Zsupsz! a földre hull a fény!
s ím a szenny alól
nyűtt hang sír, tán a szegény
por maga dalol?
Vak lap-árus: eleven
bús utcaszemét,
sütkérez a melegen
s nyitja holt szemét . . .

Április, óh Április!
míg tánccal suhansz,
látogass meg engem is,
víg, örök suhanc,
hisz egy régi kikelet
furcsa reggelén
együtt érkeztem veled
földi útra én:
szólt arany szimfónia
napfény-húrokon
s bölcsőmnél te, fény fia,
álltál, víg rokon!

Április-testvérem, óh!
Hol van az a kor?
Ifjúságom hervadó
kankalin-csokor,
elpártoltam tőled én,
nem veszed zokon?
Hej, beteg s fanyar legény
a régi rokon:
ha a tavaszt élvezi,
nézvén langy egét,
bánatát is felveszi,
mint szemüvegét . . .

Április, óh Április,
simogass, vezess!
hadd legyek ma újra kis
jó öcséd, kezes,
hadd feküdjem tarka fák
alján, inni fényt,
míg arcomba szöcske vág
zöld parittyaként,
míg szememre patyolat
szirom lengve jön
s kis selyem-sátra alatt
megbúvik a könny . . .

Óh tán akkor, míg a méz-
színű nap lehull,
bordám közül a nehéz
szív is elgurul,
imbolyog még, menni fél,
majd gyáván, sután,
bíbor labda, útra kél
tűnő nap után:
táncol, ugrik, fellebeg,
enyhén száll tova,
felfogják a fellegek
s nem fáj már soha . . .

Április 11: a költészet napja

CSÖPPNYI TITKOK

„Végtelen boldogság, melyet csak egy levélrezdülés választ el a végtelen kétségbeeséstől. Hát nem ez az élet?" (Sainte-Beuve). A múlt századi francia költő szavainak igazát a szerkesztőségbe naponta érkező levelekből is lemérhetjük. Van, aki a „Bizalom" rovatnak mesél gondjairól, örömeiről, akad, aki verset, novellát küld, így tudósít boldogságáról, bánatáról, apró felfedezéseiről, csöppnyi titkairól. Költemények? Aligha. Ügyes kísérletek? Talán. Mindenesetre érdekes, tanulságos személyes vallomások. Néha annyira személyesek, hogy úgy éreztük, illetlenség kíváncsiskodni. Ám most mégis megtehetjük, mert az írások ügyesek, tehetségesek, közlésre érettek, s szerzőik engedélyét is bírjuk, hogy kísérleteiket közreadhatjuk.

CSÓKA ANDREA

A sajószögedi általános iskola hatodikosa, a közeli Sajóörösön él, nevelőotthonban.

— Én akartam így — mondja határozottan. — Jól éltünk otthon, de én társakra vágytam, akik mindig velem vannak, akiknek adhatok valamit, és akikkel megoszthatom a gondjaimat. Tudom, nagy bánatot okoztam az édesanyámnak, mégis így jó. Itt most olyan, mintha rengeteg testvérem lenne.

Aztán elbizonytalanodik a hangja:

— Persze sokszor gondolok haza. Az édesanyámon kívül főleg a nagymamámat sajnálom, azt hiszem, ő segítségre szorulna, sok a gondja. Neki írtam az első versemet, a Mama címűt. Még a napra is emlékszem, tavaly, október 13-án kértem egy füzetet a nevelőktől, ráírtam, hogy „titkos füzet" és abba írogattam a nagymamáról, az örökké bohóckodó osztálytársamról és még sok mindenről. Sokszor csak játszottam a gondolatokkal. Mondjuk eszembe jutott egy szó: kastély. Aztán elkezdtem játszani vele, és vers lett belőle. Nem igazán szeretem mutogatni ezeket, félek, hogy mások nem értik meg. Egyszer úgy elbizonytalanodtam, hogy összetéptem a füzetbe írt, akkor már 47 verset. Aztán amire emlékeztem, azt újra leírtam. Költészet? Legjobban Petőfit szeretem, mert ő az ország- és világmegváltó gondolatok mellett sokat írt saját apróságairól is. És ahhoz, hogy én is hasonlóan szépen tudjam megfogalmazni, ami bennem van, tudom, hogy sokkal többet kell foglalkoznom az irodalommal, de főleg a nyelvtannal. Ápolónő szeretnék lenni, s közben írogatni. Semmi többet.

MAMA

Mama kezét fogni jó,
Száraz és meleg,
Kerül árok és gödör,
ha vele megyek.

Mama kezét fogni jó,
ha hull a hó,
egy szavára elkerül,
minden hógolyó.

Mama kezét fogni jó,
Ha kutya jön,
mama egy kicsit mosolyog,
és a kutya köszön.

MOKCSAY VERONIKA

Forgatom a kezemben a novellát, amelyről rövidesen kiderül, hogy Veronika egyetlen írása. Hallgatom a szerzőt, aki elmondja, hogy nem igazán sokat olvas, gyenge tanuló, és az állatokon kívül más nemigen érdekli. Zavarban vagyok. Mert a kislány végtelenül őszinte, pedig nyilván tudja: másra számítottam.

— Persze írogattam én — mondja —, de aztán összetéptem, mert rájöttem, hogy azokban az írásokban nem az én véleményem van. Talán ez az egy igazi...

És már hullik is a könnye megállíthatatlanul. Mesél a szeretett kutyusról, aki elpusztult, pontosan a születésnapján. S a zokogó kislány láttán a latin költő, Horatius jut eszembe: „... ha a tárgyat jól átgondoltad, majd önként jönnek a szók is."

SZÜLETÉSNAP

A betegek szorongással, a kísérők várakozással figyeltek minden ajtónyitást. A szorongás a fehér környezettől és a kórházi szagtól származott.

Az előttünk várakozók lassan fogytak. A beteg a vizsgálóasztalon nyugodtan viselkedett, mikor sor került rá. Az orvos a tünetekből, és a vizsgálat alapján idegen testre gyanakodott valahol a gyomor és a belek környékén.

A beteghordozó könnyedén felkapta, és a szomszéd röntgenhelyiségbe vitte. Az átvilágítás az előzetes diagnózist igazolta. Gyors műtéti beavatkozás kellett. A sebészet a másik épületben volt. A beteg az altató hatására nem tudta, mi történik vele. Miközben a kórterembe átvitték, még mindig aludt. De a másnapi látogatáskor már tudott örülni. A következő napokon már a kertben sétálhatott látogatóival. Az ügyeletes orvos azt mondta, hogy 20-án, pont a születésnapomon haza is jöhet velünk. Reggel örömmel várakoztunk. Kérdeztük, hogy vihetjük-e haza?

A válasz:

— Sajnos nem, az éjszaka elpusztult!

— A boxer? — kérdezte apám.

— Az. Hashártya-gyulladásban.

Ma lettem tizenhárom éves.

SIKLÓSI TÜNDE

A fővárosban tanul a gyengénlátók iskolájában, de minden hét végén hazautazik Pápára. A kollégiumban sokat olvas, a vonaton olvas, édesanyja szerint otthon már kora hajnalban is olvas. Éretten, megfontoltan beszél, látszik: van véleménye a dolgokról.

– Eleinte bizony kellemetlen volt, hogy sokan furcsállták, mennyire közel tartom a könyvet a szememhez, amikor a vonaton olvastam. Ma már nem zavar. Különben is az olvasás fontosabb, mint a megjegyzések. Szeretem a gyerekkönyveket, de mostanában sok Karinthyt olvastam, nagy élmény volt. A költők közül Petőfit, József Attilát és Radnótit szeretem. Ők közérthetőek, nem közhelyeket írnak. A mai napság divatos költészetet én még nem értem, inkább csak egy-egy hangulatot tudok megérezni belőle, de sokszor hebehurgyának tartom.

Szerényen meséli, hogy kitűnő tanuló, és a sok olvasás hatására ötödikes kora óta ő maga is megpróbálja kisebb-nagyobb örömeit, felfedezéseit, bosszantó gondjait papírra vetni.

– A múltkor lementem vásárolni, hát nagyon mérges voltam a sorban állás, a tömeg miatt. Hazamentem és olyan jó volt, hogy le tudtam írni. El is szállt a mérgem. De játéknak is nagyszerű ez. Egyszer a színjátszó őrsnek, amelynek és is tagja vagyok, írtam egy jelenetet egy őrsi foglalkozásról, ahol lassan minden szereplőről kiderült, hogy a hét törpe valamelyik tulajdonságával rendelkezik. Nagyon jó játék volt.

SIETEK

Mikor boltba megyek,
gyorsan
egy kosarat veszek,
és csak
fejeket látok.

Újra körülnézek.
Ejha!
Furcsa érzést érzek.
Ez? Ma?
Hát, elfut a méreg.

De a sor végére
állok.
Egy röpke kérdésre
várok.
Ez van, kis késés lesz.

Most én jövök. Mit tesz
vajon
az eladó? Figyel.
Mondom,
de nem érti mi kell.

Hu! Újra sorolom:
— Virsli,
sajt — és nem folytatom.
Végre!
Mit kértem, megkapom.

— Kérlek, vége?! — Máris.
— De hát...
Újra sorba állni?!
— Most már
fizetni kell, s várni.

U. i.:
Párizs megérne egy misét?
Lehet.
De ennyi idő kárba vész
kevés
sajtért, s virsliért!
Miért?
Válasz: — Hogy enni tudj, fiam!
Ha meggondolom, igaza van.

AZ ELSŐ

A rádióállomások 1961. április 12-én világgá röpítették a hírt: „Ember a világűrben!"

A Föld első űrhajósa Jurij Gagarin volt.

Édesanyja meséli:

– Gyakran kérdezik tőlem, milyen volt gyermekkorában a fiam. Olyankor azt felelem, ugyanolyan, mint a többi gyerek. Minden érdekelte. Tagja volt az önképzőkörnek, az iskolában színjátszó csoportot alakítottak, árnyjátékokat mutattak be. Meghallotta egyszer, hogy az úttörőházban fúvószenekar alakul. Oda is beíratkozott.

Az iskolában technika szakkört szerveztek, ahová természetesen Jura is azonnal jelentkezett. Oktatói irányítással repülőmodellt készítettek, összebarkácsoltak hozzá egy kis benzinmotort, és az egészet kivitték az egyik üres telekre, hogy kipróbálják. A gép, akár a szitakötő, gyorsan szelte a levegőt, szállt, egyre csak szállt a Nap felé... Később hosszú estéken át beszédtéma volt ez a repülés.

– Pilóta akarok lenni! – jelentette ki határozottan Jura. Akkor gyerekes vágynak tartottuk kijelentését.

...Azon az emlékezetes reggelen is korán keltem. Egyszercsak türelmetlenül kopogtak az ajtón. Valentyin felesége, Marijc volt az.

– Mama! – kiabálta. – A rádiót! Mama! Hol vagy? Kapcsold be a rádiót! Jura! A mi Juránk!

– Mit beszélsz? Jura? Mi van vele?

– Bemondták a rádióban... Ember a világűrben... A mi Juránk van az űrhajóban!

(APN)

ZSIBONGÓ

JÓL LÁTJÁTOK

Igen, jól látjátok! A győri Balázs Béla Általános Iskola tanulói száraz kenyeret csomagolnak, amit majd állattenyésztőknek adnak el. Harmadik alkalommal rendeztek gyűjtést, s volt olyan reggel, hogy ötszáz kiló száraz kenyeret sikerült összegyűjteniük. Három forintot kérnek kilójáért. A pénzt önálló csapattáboruk felszerelésére fordítják.

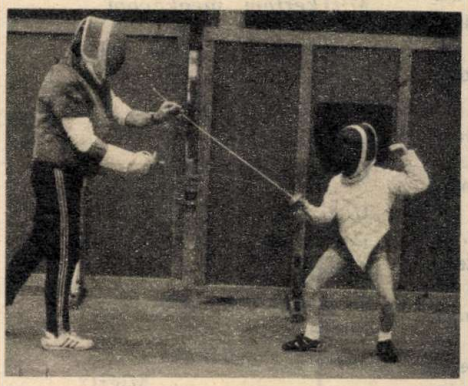

VÍVÓDÁSOK

A 10—12 éves sportolók még csak az alapokat tanulják az MTK—VM Csömöri úti telepén, az edző, Szőcs Bertalan irányításával. Vívnak és vívódnak. A visszatérő kérdés: érdemes-e? Bajnok leszek-e? A válaszra jó néhány évet várni kell még!

És közben gyakorolni, gyakorolni . . .

ITT JÁRT A MIKULÁS

Nem áprilisi tréfa: az Utazás '86 kiállításra hazánkba érkezett a Világmikulás.

— Neve?

— Szólítson egyszerűen Joulupukkinak. Ez a mikulás finn neve.

— Kora?

— Most voltam éppen hatszáz éves.

— Lakik?

— Karácsonyországban, Rovaniemi fölött, Lappföldön.

— Munkája?

— Levelekre válaszolok és ajándékot küldök a gyerekeknek. Újabban utazom is. Igaz, rénszarvas szán helyett a FINNAIR-rel.

— Tényleg mindenkinek válaszol?

— Erről győződjenek meg a magyar gyerekek! A címem: Santa Claus, The Arctic Circle, 96 930 Rovaniemi, Finland.

MACSKAZENE – KUTYÁKNAK

— Azt mondják erre a rémes macskazenére, hogy modern. Hát szerintem nem modern, hanem kibírhatatlan. Nyávognak a hangszerek, cincognak az énekesek . . . Hogy ilyet képesek lemezre venni . . . A kutyafáját!

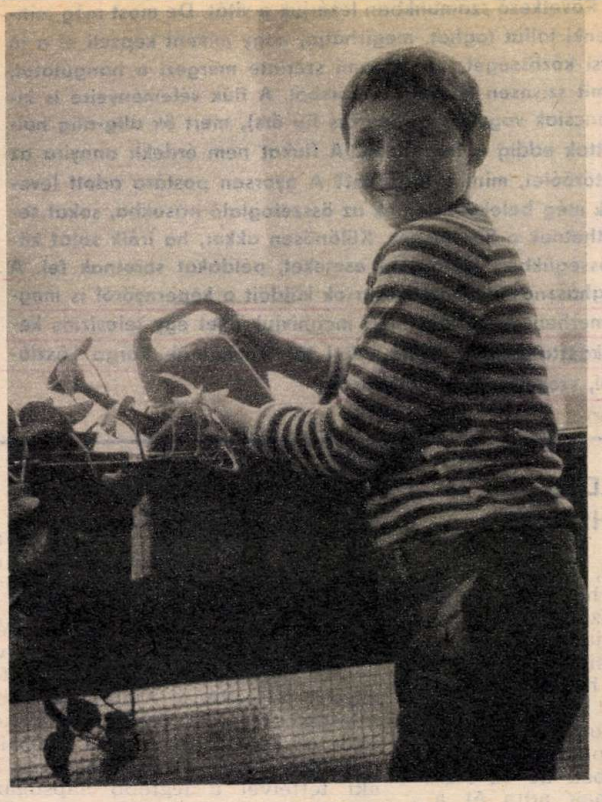

EGYMILLIÓ VIRÁG!

A Kisdobos áprilisi számában Roskó Gábor cikke virágosítási akcióra hívja az olvasóit. Az akciót az úttörőmozgalom 40. születésnapjára hirdette meg a Kisdobos. Jó lenne, ha az úttörőhétre a kiskerteket, erkélyládákat, az utcák virágágyásait a kisdobosok virággal telepítenék be a ti segítségetekkel. Ha csupán 2-2 szál virágot neveltek, a születésnapra egymillió virág nyílik.

Kedves úttörők, őrsvezetők! Segítsétek kisdobos társaitokat! Védjétek, óvjátok az általuk és saját magatok által elültetett palántákat, hogy júniusra valóban kinyíljék az egymillió virág.

PINGVINPER

Aki sértődötten hallgat: a mama. Aki perlekedik: a pingvinlány. A téma bizonyára az esti pingvindiszkó...

ÁTMENTENI A JÖVŐNEK

A Jászság egykori tanyavilágának emlékeit gyűjtötte évtizedeken át Macsi Sándor idős pedagógus. A figyelemre méltó néprajzi gyűjtemény a jászágói kisiskolában kapott helyet.

HASSZÁN ASSZUÁNJA

Ez az apró nílusi krokodil Afrikából került egy békásmegyeri lakásba. Bene Hasszán édesapja afrikai útjáról hozta 13 éves fiának ajándékba. „Asszuán", a kis krokodil 5 hónapos, 40 cm-es, az afrikai klímát pedig egy 40 W-os égő és a radiátor biztosítja számára. De mi lesz, ha megnő?

FIGYELEM!

Idei első Mini Pajtás rejtvénymagazinunk, amely játékos, rejtvényes formában dolgozza fel az úttörőmozgalom négy évtizedes történetét, nyomdai okokból a tervezettnél később jelenik meg. Ezért a megfejtések beküldési határideje is módosul: április 30. helyett május 31-ig várjuk leveleiteket!

ZSIBONGÓ

KINEK VAN IGAZA?

VITA

Következő számunkban lezárjuk a vitát. De most még mindenki tollat foghat, megírhatja, hogy miként képzeli el a jó őrsi közösséget; mi az, ami szerinte mérgezi a hangulatot, amit szívesen kitiltana az őrsből. A fiúk véleményeire is kíváncsiak vagyunk (a Sas őrs fiú őrs), mert ők alig-alig hallatták eddig a hangjukat. A fiúkat nem érdekli annyira az úttörőélet, mint a lányokat? A gyorsan postára adott levelek még belekerülhetnek az összefoglaló írásokba, sokat segíthetnek a Sas őrsnek. Különösen akkor, ha íróik saját közösségükben előforduló eseteket, példákat sorolnak fel. A leghasznosabb hozzászólások küldőit a képernyőről is megismerheti az ország, mert meghívjuk őket egy televíziós kerekasztal-beszélgetésre, ahol találkozhatnak Varga Lászlóval, szövetségünk főtitkárával.

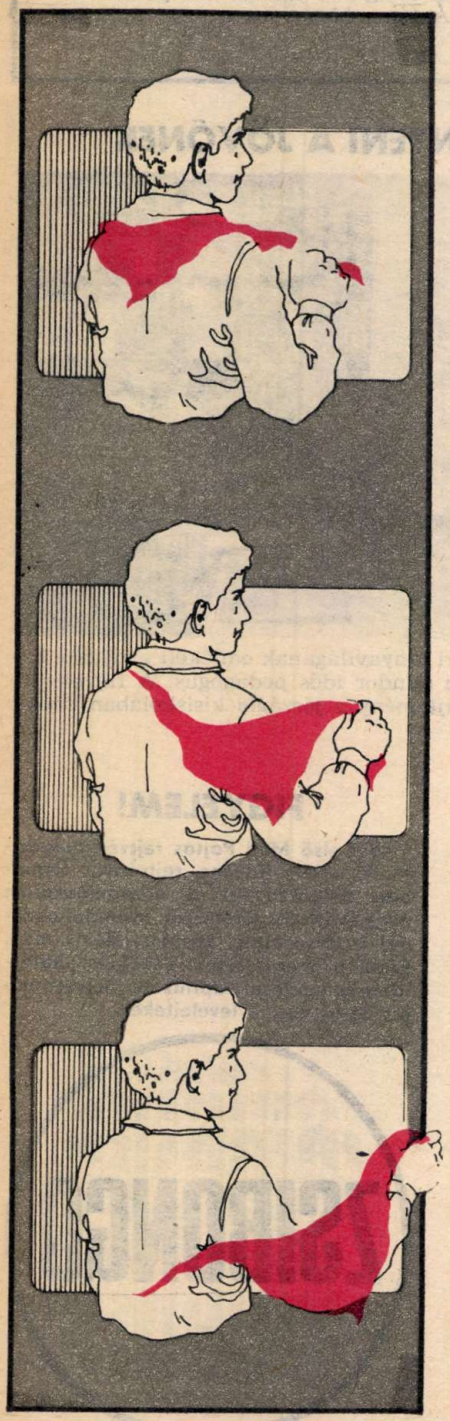

MÁST KÜLDTEK A HÚGOM HELYETT

Gábornak üzenem, hogy én is őrsvezető vagyok, s ha nem tetsző dolgokat mondok, bizony lehurrognak. De eszembe se jut, hogy boszszút álljak. Egy kicsit a Zánkával kapcsolatos példához hasonlít (a Sas őrsben Jóska helyett Imrét küldték nyaralni), ami a húgommal történt. A parlamenti karácsonyra őt küldték volna az osztályból, de az őrsvezető hirtelen másnak adta át a meghívót, mert a húgom négyest kapott fizikából. Szerintem az őrsben titkos szavazással kellene elintézni az ilyen ügyeket. Akkor még attól sem kellene tartani, hogy az őrsvezető megorrol, ha nem az ő jelöltje mellett emeljük fel a kezünket.

Rubányi Kinga Marianne,
Budapest XIV., Egressy út 18/c

ANDI NEM TEHET RÓLA

Egyszer már elmondtam, mit gondolok a sasokról, most mégis szót kérek, mert Zánka miatt nagyon elvették a kedvem a gyerekek. Ahogy említettem, jutalomból engem is elküldtek az úttörtáborba. Amikor hazaértem, tele voltam hírekkel, játékokkal, tervekkel. Örömmel mentem az iskolába, hogy három hét után lássam osztálytársaimat, elmondjam, hogy mennyi érdekességet tanultam. De észrevettem, hogy néhány lány görbe szemmel néz rám. Össze is vesztem velük. És ők arra kértek, ne csináljak annyi mindent. Az volt az érzésem; attól tartanak, hogy megint dicséretet kapok. Most már jó barátságban vagyok velük, de a terveim egy része füstbe ment.

Az SOS jelzésű levéllel kapcsolatban is van véleményem. Szerintem Nagy Andrea leszavazása nem volt igazságos. Andi nem tehet arról, hogy az őrs tagjai osztályfőnöki figyelmeztetőt kaptak. A gyerekek maguknak keresték a bajt, amikor nem mentek őrsire. Úgy akarnak bosszút állni, hogy Andit leváltják?

Bús Szilvia, Üllő,
István út 14.

DÍJAT ALAPÍTOTTUNK

Sokszor hangzott el mostanában, hogy ki a jó őrsvezető. Szerintem az, aki az őrs minden tagjának meghallgatja a véleményét, s a többség akaratát figyelembe véve dönt. Mi, mivel Napsugár őrs vagyunk, napsugarakkal jelöljük a feladatok teljesítését. Alapítottunk egy napsugár-díjat is. Azok a gyerekek, akik az egyéni és az őrsi próbákat teljesítik, próbajelvényt kapnak. De aki tetteivel a legtöbb napsugarat szerzi, az megkaphatja egy évre magát a díjat is. Sőt, választhat a jutalomlistáról! Így igazi versengés alakult ki, mindenki szívesen vállal feladatot.

Az SOS levél írójának csak azt mondhatom, hogy az őrsvezetőnek nem az a feladata, hogy beszedi a tagsági díjat, ellenőrzi, hogy kinek nincs nyakkendője, jegyzi az igazolatlanokat stb... biztosan nem szívesen jöttek az ülésre őrsöd tagjai. Hisz mennyi minden van, ami színessé tesz egy foglalkozást: túra, vetélkedő stb... Andrea, te ilyesmiről nem írtál. Vagy nem is szervezel?

Fekete Judit
úttörő-tanácstitkár,
Körmend, Dózsa Gy. u. 7/c

AKKOR UNALMASSÁ VÁLIK AZ ŐRSI ÉLET...

A Sas őrsben nemcsak Gábor és Jóska, hanem az őrs, az egész raj, sőt a csapat is hibás. Az úttörők között minden gyerek egyenrangú. Az őrsi érdekességét éppen a „vita" adja. Mondja csak el mindenki, amit gondol. Ha az őrsvezető mindenben egyedül dönt, minden munkát magára vállal, vagy csak utasítgat, akkor unalmassá válik az őrsi élet.

Öt évig én is úttörőőrsöt vezettem. Most a kisdobosoknál vagyok rajvezető helyettes. És ők sem hallgatagok ám! Öröm látni, ahogy vitatkoznak, ahogy segíteni akarnak. Ha valaki kíváncsi az életünkre, ajánlom figyelmébe a Kisdobos áprilisi számát, amelyben a csapatunkról írnak.

Fekete István, Okány,
Dózsa György út 24.

informatika

A számítástechnikában már hozzászoktunk a gyors változásokhoz. Az okos gépek és berendezések újabb és újabb generációi nőttek fel néhány év alatt a szemünk láttára.

Ifjú kora ellenére megújul számítástechnikával foglalkozó Informatika rovatunk is, bár ezt a megújulást nem annyira a tudományos-technikai forradalom egyre gyorsuló tempója, hanem ennél jóval prózaibb okok, bizonyos személyi változások tették szükségessé. Reméljük, hogy ez a változás szemernyit sem csökkenti az „Informatika" eddig tapasztalt népszerűségét.

Írásunk néhány alapfogalmat kíván tisztázni, melyek megértéséhez — mint annyi más esetben — ezúttal is a távoli múltba kell kirándulást tennünk

KEZDETBEN VOLT AZ ABAKUSZ

Hiába hangzanak ismerősként egyes szavak — algoritmus, operátor, algebra stb. —, ha nem jól értelmezzük, hamar elbizonytalanodunk, nem tudjuk használni őket, hibákat követünk el. Keressük fel tehát együtt az érdekes kifejezések forrását!

Európában az **algoritmus** szó a XIII. században tűnt fel. A kifejezést egyfajta számolási eljárásként értelmezték. De hogy e szó valójában honnan ered, arra csupán hosszas kutatás után derült fény a XIX. században, amikor e kifejezés már-már feledésbe merült.

Muhammed ibn Muza al-Kwarizmi, a IX. században élt arab matematikus könyveiben szerepelt először az algoritmus és az algebra kifejezés. A „Hindu rendszer szerint végzett összeadásról és kivonásról szóló könyv" taglalja a számok írását a kilenc számjegy és a nulla segítségével, valamint bemutatja, miként végezhető el a négy alapművelet. A XII. században került forgalomba e könyvnek latin nyelvű változata. Ugyancsak akkor létesültek Nyugat-Európában az első egyetemek, melyeken az algebra és az aritmika is szerepelt a tantárgyak között.

A XI. században íródott a „Számológép vagy az Abachus" könyv. Ebben már megtalálható a számológépnek és a római számírással végzett műveletek módszereinek leírása.

Hogy megkülönböztessék egymástól a sokféle könyvet, különféle nevekkel illették őket. Az egyiket „az algoritmusról vagy al-Kwarizmi művészetéről" nevezték el, és e módszer követőit algoritmistáknak hívták, míg a másik csoportba tartozó könyveket „a számológépről vagy Boethius aritmetikájáról" szólókként emlegették, s követőiket táblán számolóknak mondták. De tudjátok-e ki volt Boethius?

A. M. Boethius (480—524) római filozófus volt, akinek megőrizték a nevét egy latinra fordított könyv miatt — a könyv címe „Aritmetika" volt —, melyhez bevezetőt is írt a négy alapműveletet végző egyszerű számológép (abakusz) segítségével végzett számítási módszerekről. Nevét az sem homályosította el, hogy **Gerbert (940—1003)** — a későbbi II. Sylvester pápa — „A számológépen végzett számítások szabályai" című munkáját megjelentette.

Az eddigiekből kitűnik, hogy akkoriban az algoritmus a helyiérték-rendszerű számrendszerekben az 1-től 9-ig terjedő számjegyekkel — hozzávették a nullát is — felírható számokkal papíron, ceruzával végzett műveleteket jelentette, beleértve az operátorokat is.

Itt ismét teszünk egy kitérőt! Az **operátorok** fogalmát a matematikusok a legrégebbi időktől ismerték. Valójában azonban **George Boole (1815—1864)** vezette be a „Gondolkodás törvényeinek kutatásá"-ról szóló munkájában. Az operátor egy bizonyos matematikai műveletnek a szimbóluma, amelyet ha alkalmaznak egy adott mennyiségre, egy másik, új mennyiséget nyernek. Például a nulla is operátor, mert ha egy szám után írjuk, tulajdonképpen a tízzel történő szorzást végeztük el. A négyzetgyökjel hasonlóképpen operátor, hiszen ha alkalmazzuk egy számra, azt egy másik számmá alakítja. Pl. 25-re alkalmazva a négyzetgyökjelet, 5-öt kapunk.

Az algoritmus elnevezésről még mindig nem tudjuk, honnan ered. Az egyik változatban egy Algol nevű királytól származtatják. Egy másik változat szerint egy XVI. századi aritmetikakönyvben szereplő Algus vagy Argus nevű filozófustól származik a szó. Valószínűbb, hogy az elnevezés a latin fordítás valamelyik másolójának hibás értelmezéséből ered, ugyanis a Kwarizma, illetve (al-Kwarizma) helységnevet fordították így, ahol Muza fia Muhammed született.

Számítógépet használó korunkban ismét gyakran használt szó az algoritmus. A számítógépek meghatározott program szerint dolgoznak, amelyben előírják, milyen műveleteket kell végeznie a gépnek, s ezek milyen sorrendben következnek. Ez jelenlegi értelmezése.

Egy másik szokatlan kifejezés az **algebra** is. Muhammed al-Kwarizmi könyvében szereplő al-jabr = algebra, illetve az al-mucabala = egyenletmegoldás kifejezések latinos alakja.

Kutatásainkat még folytatjuk a szokatlan elnevezések eredetének kibogozásában.

Marosvári Erika

MIKROVILÁG

Gyerekek! Ugye, már mindannyian láttatok számítógépet? Te már biztosan kipróbáltál rajta izgalmas játékokat. Te talán az iskolában ismerkedtél meg vele, te meg még csak szeretnéd, hogy otthon vagy a suliban életed részévé váljék. Nos, ez nem is olyan elérhetetlen.

Van egy lap, amelyik elrepít a számítástechnika világába. A Mikrovilágtól nem kell félnetek, nem szakembereknek szól, hanem minden korosztály kíváncsi képviselőinek, olyanoknak, mint ti vagytok. Szórakoztató, olvasmányos, találtok benne érdekes riportokat, képregényt, jó programokat.

Ne csak olvassátok a lapot, de legyetek munkatársai is! Küldjetek érdekes programokat, írjátok meg a számítógéppel kapcsolatos élményeiteket, s ha nem értetek egyet valamelyik írással, nosza: vitára fel!

A Mikrovilág segítségével minden bizonnyal azok is megbarátkoznak a számítástechnikával, akik eddig bizalmatlanok voltak iránta. Legyen a számítástechnika mindenkié — ekként summázható a lap célja. S aki a Mikrovilág barátja, az gyorsan megbarátkozik a számítógéppel. (X)

Kínom indított útnak,
napégette mezőkön,
a völgyek hideg mélységein át,
hogy fölmérhessem magam,
hogy csillagot fakasszak vérből,
verítékből,
kirabolt tizenhat évemről
letépjem
káromkodó anyám átkát.
(Bari Károly: Kínom indított útnak — részlet)

A költő, Bari Károly, cigány.

Cigányok a gyerekek is, akikről ez az írás, s a szöveg mellett a képek beszélnek. Társaikénál általában nehezebb sorsot hordozó tizenévesek.

— Hány testvéred van, Jóska?

A fiú kicsike. Kicsi arcában mélyen ülnek a hatalmas, fekete szemek.

— Mennyi is? . . . Hét.

— Hol laksz?

— Nagyon szép házunk van. Egyszobás. Még konyha is van benne.

— A kezeddel mi történt?

Nem válaszol, dugja maga mögé árulkodó kézfejét. Rajta a véraláfutás. Tanáraitól tudom: apja fenyítésének nyoma.

— Mit szeretsz csinálni, Jóska? — faggatom tovább a fiút.

— Mit? Énekelni, meg táncolni, azt nagyon szeretek.

Ki a rajzot, ki a szavalatot, más a mesét, a színjátszást említi. Hangjuk ilyenkor megfényesedik. Szemük melegen csillan.

Papp György, a Magyar Úttörők Szövetségének munkatársa mondja el a csillanó szemek titkát:

— A pécsi tanárképző főiskola pedagógusainak vezetésével kezdtünk el egy kísérletet. Az volt a gondolatunk, hogy a művészet, az alkotás minden gyerek számára lehetőséget ad arra, hogy megmutathassa képességeit. Általa olyan élményhez jutnak a gyerekek, amely egyébként nem adatik meg mindennapjaikban.

Hét község cigánygyerekei — a kísérletben résztvevő iskolák tanulói — hozták el tudásukat: táncukat, dalukat, meséjüket a zalakomári találkozóra. A büssüi gyerekek népitánccal léptek fel a műsorban.

— Kicsi község a miénk — magyarázta Mészáros Ferencné, a büssüi diákok vezetője. — Iskolánkba cigány tanulók járnak, hozzák naponta életük minden nehézségét. Valamikor az is nagy dolog volt, hogy egyáltalán bejöttek a gyerekek a tanításra. Ma elértük, hogy a szülők megkérdezik: jár-e fiuk vagy lányuk rendszeresen az iskolába. S mindezt annak köszönhetjük, hogy találtunk egy közös nyelvet: a táncot.

Sajnáltam, hogy kevesen látták a bemutatót. Igaz, Zalakomár kicsiny hely. Igaz, a produkciók itt-ott hagytak kívánnivalót maguk után. De Fagyos Király története ennél előbb nagy színpadon sem lehetett volna. A dunaszentgyörgyi mesemondó fiúnál hihetőbben mesét előadni színész sem nagyon tudhat. A pécsszabolcsiak szőttesét pedig egyszerűen minden gyereknek megmutatnám.

A faliszőnyegen gyerekek táncolnak, ruhájuk száz színt játszik, középen ott a Hold. A címe ez: A gyerekek körbetáncolják a Holdat. Különös a látvány, úgy érzem, egészen kedves ez a bolygó. Mert amikor a gyerekek táncolnak, a Hold mosolyog.

M. Á.
Fotó: Trencsényi Zoltán

HA GYEREKEK TÁNCOLNAK, MOSOLYOG A HOLD

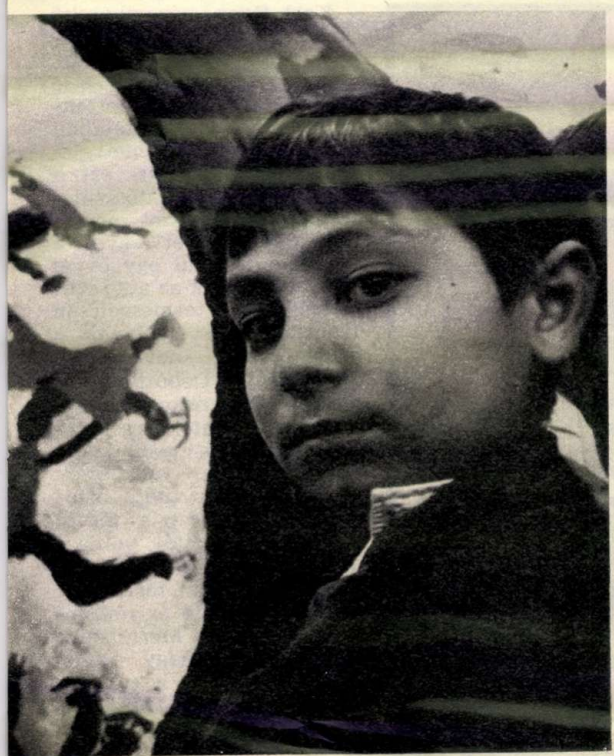

A HŐDÍTŐ „LÓNÉLKÜLI”...

100 ÉVES

E pompás, hintóból átalakított jármű a múlt század közepén épült, s nyolc kilométeres sebességgel vitte utasait

A gőzzel hajtott monstrumra tulajdonképpen úgy kell tekintenünk, mint az autóbusz elődjére

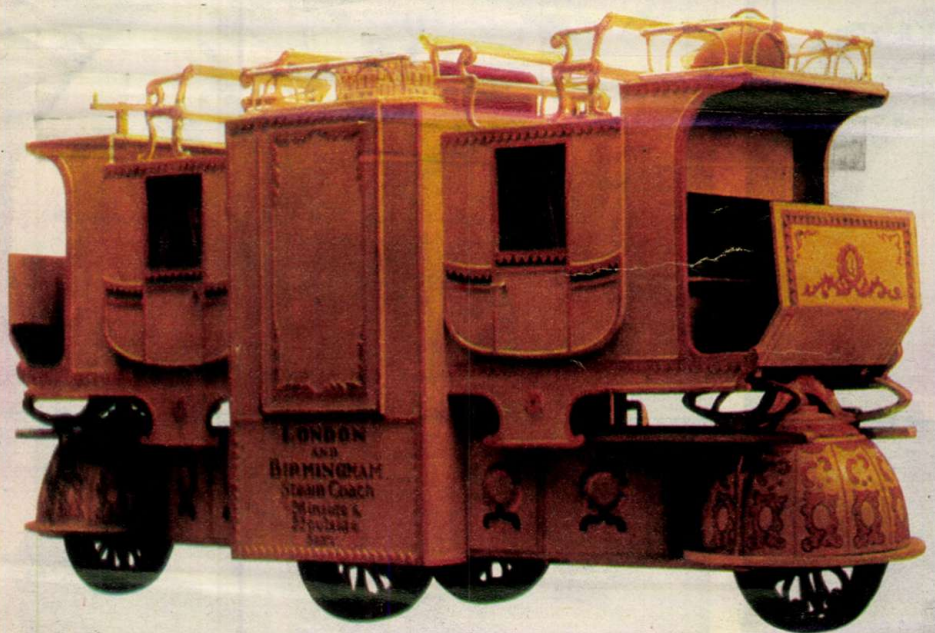

Karl Benz háromkerekű „triciklije”, más néven „Patent Motorwagen”-je 1886. július 3-án tette meg első próbaútját Mannheim utcáin, s a világ, általában ezt a technikatörténeti jelentőségű eseményt, ezt a napot tekinti az autó születésnapjának. Ezzel persze nem mindenki ért egyet: a franciák például egy évvel korábbra teszik az autó születését, és természetesen francia embert tartanak a szülőatyának, nevezetesen Delamare Debutteville-t, akinek „önjáróskocsi” terve valóban az utókorra maradt az 1885-ös évből, de arról senki nem tud, vagy legalábbis nem tudja bizonyítani, hogy ezt a tervet meg is valósították volna.

Arról vitatkozni azonban, hogy végül is ki találta fel az autót, meddő és fölösleges időtöltés. Mert, mint nagyon sok nagy találmánynak, ennek is sok-sok szülője van, sok kitűnő ember nagyon sok jó ötlete és szorgalmas munkája kellett

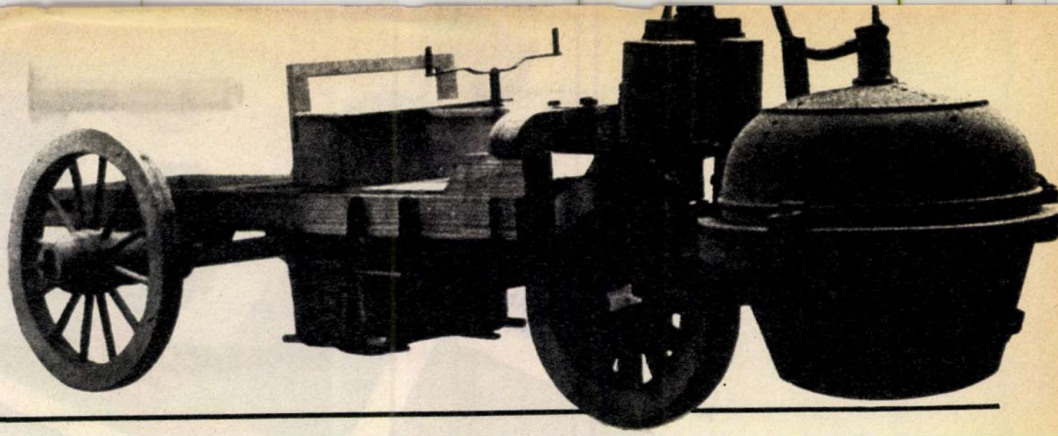

Íme Cugnot híres „járgánya", mellyel felszította a gőzkocsik építésének szenvedélyét

ahhoz, hogy az autó végre használható formában megszülethessen. Még bonyolultabbá teszi a dolgot, hogy amikor ma „autóról" vagy régebben elfogadott nevén „ló nélküli kocsiról" beszélünk akkor általában belsőégésű motorral hajtott (benzin, vagy dízelüzemű) autót, gépkocsit értünk alatta. Pedig napjainkban sem egyedül a benzin és az Otto-motor az egyeduralkodó — csak a legelterjedtebb. De az elektromos hajtású autó is, és a harmincas években az Egyesült Államokban még építettek gőzgép hajtotta személyautót, a negyvenes években pedig Európában gőztehergépkocsikat.

Induljunk el tehát a gőztől.

Cugnot már 1769-ben tett egy meglehetősen rövid utat saját tervezésű és építésű gőzkocsijával, s ezen mintegy 5 kilométer/órás sebességet ért el, míg végül is falnak ütközött. William Murdoch, James Watt segédje 1785-ben építette meg gőzkocsiját, s ezzel utat nyitott Symington, Moore, Fourness, Trevithich, és mások előtt. Így aztán, amikor Stevenson 1827-ben megépítette az első gőzmozdonyt (lokomotívot), már bőséges tapasztalatok birtokában tehette ezt — lévén a gőzkocsiknak ekkor már nagy a sikere. Ehhez képest bizony túl sokat hallunk, tanulunk Stevensonról és a vasútról, és túl keveset Murdochról és társairól. Ennek persze oka van. Ahogy Cugnot és Dallery gőzkocsijának fejlesztését egy időre megszakította a francia forradalom, úgy Angliában egy szűk látókörű törvény akasztotta meg a már virágzó gőzkocsi-közlekedést és annak fejlesztését, hatvan évre. Ez volt a híres-hírhedt „vörös zászló törvény", amely előírta, hogy minden, a közúton közlekedő gőzkocsi előtt 90 méterrel egy vörös zászlóval felszerelt, veszélyt jelző embernek kell haladnia.

A törvényt a parlament

Autóhirdetés a hőskorszakból

Gottlieb Daimler

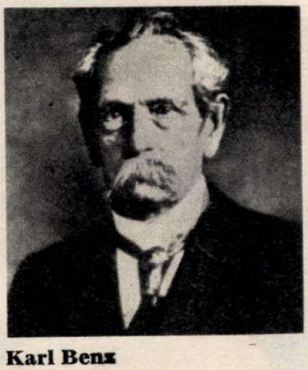

Karl Benz

hozta, „az a testület, amelyben a lótenyésztő nagyurak ültek nagy számmal, meg a gyárosok, kiknek a vasútépítés, meg gőzmozdonygyártás nagy jövedelmeket biztosított, halálos csapást mért a fellendülő új iparágra. (A gőzkocsigyártásra. A szerk.) Megfosztotta az automobilt sebességétől."

Pedig ebben az évben már csupán az egyik ismert londoni gőzkocsi társaság, Hancock vállalata egymagában 4700 kilométert „autózott" baj nélkül, és az utasok rokonszenvét élvezve.

Az autónak ezek után tehát a kontinensen, Európában „kellett" megszületnie, vagy inkább talán tovább fejlődnie. A francia Etienne Lenoir 1860-ban szabadalmaztatta gázmotorját, amely végül is elvezetett a napjainkban is használatos belsőégésű motorokhoz. Nikolaus August Otto ugyanis, aki eredetileg kereskedőnek tanult, de végül gázmotorgyár igazgató lett belőle, ezeket a Lenoir-féle gázmotorokat állította elő a Dentz A. G. gázmotorgyárában, s nála volt főmérnök Gottlieb Daimler. Otto, a motorokról való beszélgetés közben, egyszer 1862-ben már papírra vetette a maga elképzelését egy négyhengeres, négyütemű „gázmotorról", de az ötletét csak sokkal később, 1877-ben nyújtotta be szabadalmaztatásra, ekkor már természetesen érettebb formában. Miután azonban az üzlet a Lenoir-féle motorokkal is jól ment, nem tekintette különösebben fontosnak a saját motorjával való foglalkozást.

Daimler azonban, és közvetlen munkatársa, Willhelm Maybach, ekkor már állhatatosan kereste azt az erőforrást, amelyet megfelelő teljesítménye és elfogadható súlya révén fel lehet használni valamiféle jármű meghajtására. Otto motorja, az általa feltalált formában nem volt ilyen erőforrás. Kis teljesítményét hatalmas súlyával tette még siralmasabbá. Daimler és Maybach azonban a gazdájukkal, Ottóval való többszöri összeveszés után végül is megcsinálták a gyors fordulatú, „nagy teljesítményű" és „könnyű" motort. Ezt beépítették először egy fa-biciklibe, (1886), ez volt a világ első motorkerékpárja, aztán egy csónakba és egy négykerekű hintóba. Ezzel 1887-re lettek készen, egy cannstatti kertes családi ház kis műhelyében, ahol önállósították magukat Ottóval való szakítás után.

Közben a mannheimi Rajnai Gázmotorgyár tulajdonosa, Karl Benz szintén eredményes kísérleteket folytatott saját, előbb kétütemű, majd négyütemű motorjával. Éppen Otto szabadalma akadályozta egy ideig, hogy négyütemű motort építsen. Könnyű kis motorját egy könnyű, háromkerekű kocsiba, „triciklibe" építette be, az ülés alá. Amikor az ötlete kezdett testet ölteni, benyújtotta rá a szabadalmi kérést, a világ első szabadalmát, amelyet „gázmotorral hajtott járműre" kértek — 1886. január 29-én. És ez volt aztán az a jármű, amely július 3-án megtette első útját Mannheim utcáján. Nem Karl Benzzel, mert ő nem lelkesedett a kocsikázásért. Állítólag soha nem ült bele az autóiba, ellentétben Daimlerrel, aki szívesen kocsizott.

Mindenesetre, az a két ember, akiknek a neve az autó születése és gyártása során egybefonódott, s máig együtt van a Daimler—Benz művek cégnevében, életében soha nem találkozott. A Mercedest csak 1926-ban hozták létre.

Benz egyébként az első autóját nem Németországban, hanem Franciaországban adta el — és tulajdonképpen ezzel kezdődött el a belsőégésű motorral hajtott automobilok világhódító útja. Mert azt, hogy Benzék „találták fel" az autót, senki nem állíthatja, és nem is állítja komolyan. Ők nem „feltalálták az autót", hanem munkásságukkal utat nyitottak a motorkocsik fejlődése számára, lehetővé tették az autóipar kialakulását. Talán éppen ezért kötjük nevükhöz az autó születését.

(Folytatjuk)

Dávid Sándor

ELŐBB A RAJZON KELL ELIGAZODNI. EBBEN SEGÍT A KISEBBEKNEK A MÁR FELNŐTT VÁLOGATOTT, TAMÁS. AZUTÁN JÖHET A MUNKA

SZÁRNYAL A SZAK

REPÜLNI, SZELNI A LEVEGŐT! RÉGI VÁGYA EZ AZ EMBERNEK, S SZÁZADUNKBAN VALÓRA VÁLTAK AZ ÁLMOK. A REPÜLÉSSEL SZINTE EGY IDŐBEN MEGJELENT A REPÜLŐMODELLEZÉS IS, AMELYNEK IFJÚ MESTEREI IS VANNAK

A GYALU NYOMÁN KUNKORODIK A FORGÁCS. A RAGASZTÁS IS FIGYELMET IGÉNYLŐ MŰVELET

Elegáns villa a XVI. kerületi úttörőház. Pincéjében hagyományosan söprögetéssel kezdődik a szakköri foglalkozás, és ettől a levegő megtelik láthatatlan, de annál érezhetőbb fűrészporral. Por ide, por oda, gyülekeznek a repülőmodellezők. Vannak, akik rögtön munkához látnak: lombfűrésszel, ragasztóval, csiszolópapírral formálják a fát, a papírt. Mások beszélgetésbe elegyednek egymással versenyekről, modellekről, motorokról. Néhányan, a legifjabbak, hogy úgy mondjam, „eszetlenkedéssel" töltik az időt, de itt – józan határok között – azt is lehet: ez nem iskola. Mindenki a maga tempójában teszi a dolgát, ahogy jónak látja.

– Miért jöttetek el ebbe a szakkörbe? – kérdezem.

– Mert itt lehet barkácsolni. Otthon nem szeretik, ha a lakásban térdig ér a forgács – válaszolják.

Pinkert György szakkörvezető büszkén mondja:

– Nagy szakkör ez. Évek óta nyolcvan körül jár a különféle korú igazolt sportolók száma. Minden ősszel legalább hatvan új jelentkezőnk van. A következő őszig ugyan a kilenctizedük ráun, és itthagy minket, de körülbelül annyian maradnak, ahányan a régiek közül valami okból fölhagynak a modellezéssel.

Nemcsak nagy, hanem eredményes is a szakkör. Innen kerül ki a „budapesti ifi-válogatott" elnevezésű csapat, amely évek óta megnyeri az országos bajnokságot, van köztük jó néhány válogatott versenyző, sőt azzal a kurió-zummal is dicsekedhetnek, hogy Varsányi László és kamaszfia, Tamás, tagjai a felnőtt válogatott keretnek.

– sTb –

Fotó: Karasz Lajos

KEDVES ISMERŐS

A GYALOGBÉKA HŐSE

Cseke Péter (balról) Balázsovits Lajossal Szabó Magda Szent Bertalan nappala című drámájában, a „Madách" színpadán...

Készültem erre a beszélgetésre. Előzőleg csaknem száz tanítványomtól érdeklődtem, akik látták a televízióban a tízrészes ifjúsági filmsorozatot, a Gyalogbékát. Az ő véleményükkel és kérdéseikkel kerestem fel Cseke Pétert, a Madách Színház művészét, népszerűbb nevén, Gyalog Antit.

— Milyen érzés volt gyerekekkel játszani?

— Nagyon jó. Úgy érzem, hamar megbarátkoztunk egymással. Sokat nevettünk, humorizáltunk a film forgatásának idején.

— Szeretted a szerepet?

— Igen, bár kicsit furcsa volt számomra ez a drákói szigor, a túlzott katonáskodás. A hétköznapi életben erre nem lenne szükségem, enélkül is kijönnék a gyerekekkel. Jó, hogy a film második felében már nem kellett ennyire keménynek és szőrös szívűnek lennem.

— Volt-e a forgatás során olyan esemény, amire különös izgalommal készültek a gyerekek?

— Számukra a legnagyobb élményt, azt hiszem, a vihar felvétele jelentette. Természetesen ez mesterséges vihar volt. A filmesek kivonultak nagy vízágyúkkal és szélgépekkel. Jött egy óriási szélvihar, szakadt az eső, a szél elkapta a sátrakat, nekünk meg közben játszani kellett. Mindannyian nagyon élveztük ezt a jelenetet. A végén, amikor utószinkront készítettünk, emlékszem, megjegyezték a srácok: „Csak ennyi? hát ezért dolgoztunk két éjszakán át?" A viharjelenet a filmben ugyanis csak két-három percet tett ki.

— Voltál-e gyerekkorodban táborban?

— Persze. Romániában, Nagyváradon születtem, kisiskolás éveimet ott töltöttem, csak utána költöztünk Budapestre. Gyakran voltam táborban, számomra mindig nagy élmény volt együtt lenni a hasonló korú társakkal. Sok gyerekcsínyt követtünk el együtt.

— Ha felkérnének egy ilyen tábor vezetésére, vállalnád?

— Biztosan csábítana a dolog, bár nem hiszem, hogy merném vállalni. Már csak azért sem, mert egy hónap múlva megszületik hároméves Sára lányom kistestvére. Szeretnék minél több időt vele, velük tölteni.

— Miért volt a film címe Gyalogbéka?

— Petrovácz István regényének, amelynek alapján a forgatókönyv készült, más volt a címe: „13 fő, egy kutya és egy igazgató". Ez a mostani cím talán összetettebb, pontosabb. Végső soron tényleg úgy ugrált körülöttem mindenki, mint egy béka. Egyébként a lányok neveztek el Gyalogbékának a filmben.

— Szerepeltél-e már hasonló ifjúsági filmben?

— Ehhez hasonlóban még nem, de vezettem a tévében egy sorozatot, „Utazz velünk" címmel. Szép helyeken jártunk, híres emberek útját követtük nyomon, igaz, csak képzeletben, filmbejátszások alapján.

— Ezek szerint szeretsz utazni?

— Igen. Szívesen töltöm utazással a szabadidőmet. Érdekelnek a messzi vidékek, a természeti szépségek és a múzeumok. A családdal együtt felkészülünk az utazásokra, mindig tudjuk, hogy hol, mit szeretnénk megnézni.

— Egyéb hobbid?

— Az olvasás. Legjobban az életrajzi könyveket kedvelem, de érdekelnek a képzőművészettel kapcsolatos írások is. Ezeken kívül szeretem a drámákat. A krimik viszont nem tartoznak mindennapi olvasmányaim közé.

— Nehéz-e a szövegtanulás? Hogyan tanulsz meg egy szerepet?

— Nem okoz nehézséget a szövegtanulás. Sokat olvasgatom, memorizálom a szerepet, aztán félreteszem, majd újból előveszem. Biflázni, magolni nem tudok. A feleségem — Sára Bernadette — színésznő, sokat segít, gyakran együtt végszavazunk.

— Milyen tanuló voltál gyerekkorodban?

— Az általános iskolában majdnem kitűnő, csak rajzból nem kaptam soha ötöst. A középiskolában aztán már sokat lazítottam. Voltak olyan tantárgyak, amelyek nem érdekeltek, ezeket csak annyira tanultam, hogy éppen átcsússzak. Érdekes módon, a matekot mindig kedveltem. A színművészeti főiskolán aztán megkomolyodtam, nagyon élveztem az ott töltött négy évet.

— Ott kezdtél énekelni. Lett-e folytatása?

— A diploma megszerzése után Debrecenben nagyon sok zenés darabban szerepeltem. Énekelni ma is tanulok, Sőtér Magda az énektanárnőm. Fontosnak tartom, hogy kondícióban tartsam a hangom. A „Macskák" című musicalban én alakítom Elvis Trént, a vasutasmacskát. Mivel az előadásokon csak a zene megy play blackről, (felvételről), nekem estéről estére énekelnem kell.

— Pozitív vagy negatív hősöket szeretsz jobban megformálni?

— Erre a kérdésre nem tudok egyértelműen válaszolni. Úgy gondolom, az igazán jó szerep egy kicsit pozitív, egy kicsit negatív, ugyanúgy, mint az életben.

— Szinte minden este színpadon vagy. Nem fárasztó ez?

— Egyáltalán nem. Örülök, hogy esténként mindig más-más embert, más-más jellemet kell megformálnom. Ez számomra nem munka, hanem hivatás. Élvezem azokat a darabokat, amelyekben játszom. Mindig az a legkedvesebb számomra, amiben aznap színpadra lépek.

Németh Ibolya
Fotó: Tóth András

PAJTÁS

CSEKE PÉTER

SZEREPLÉSRŐL, CSÚFOLÓDÁSRÓL, SZÉGYENRŐL

BIZALOMM

BARÁTSÁG ÉS SZERELEM. — Mi nem látunk se barátságot, se szerelmet. És nem is értjük, értelmes lányoknak miért kérdés, hogy folytassák-e az életmódot, ami csakis zülléshez vezethet? Az ital, a cigaretta, a tanulmányi eredmény romlása nem elég intő jel? Szeretnénk azt hinni, nagyon is jól tudjátok a helyes döntést, csupán ugrattok bennünket.

METTERNICH. — Ne add föl magad, bármit is mondanak társaid! A szereplés ebben a korban nem azért fontos, mert elvezethet a „világot jelentő deszkákra", hanem mert csiszolja stílusodat, magatartásodat, beszédedet. Biztonságot ad a későbbi igazi, életbeli szerepelésekhez. Ízleljék meg társaid is e tevékenység örömét! Rajtitkár vagy, segíts kitalálni olyan versenyt, irodalmi estet, bemutatót, ahol a többiek is megmutathatják képességeiket.

RÉTISAS. — 1. Ha a fiút nem szeretik viszont, akkor kell keresni egy másik lányt. 2. Nem tudjuk, kinek kellene félni: a fiúnak vagy a lánynak, ha egymás mellé ülnek? 3. Abból, hogy egymás mellé ülnek, nem születik gyerek.

KÉTSÉGBEESETT. — A havi vérzés rendszertelensége az első időszakban előfordul. A magad megnyugtatására beszélj édesanyáddal. Egy orvosi vizsgálat pedig végképp eloszlathatja kétségeidet.

SURDA. — Jó lenne, ha érdeklődésedet hasonkorú lányok felé fordítanád. Ne tégy semmit, de próbálj kevesebbet foglalkozni a tanárnőd iránti érzelmeiddel.

2 ÉV SZENVEDÉS. — Ritka nehéz sors jutott osztályrészül neked. Édesanya nélkül, apád számodra idegen felesége mellett korán magadra kellett vállalnod az otthoni munkát. Ez keménnyé, felnőtté faragott. Az öngyilkosság nem megoldás. Te felelős vagy a húgodért is és nincs jogod eldobni magadtól az életet. Ha jól számolunk: tizennégy éves vagy, ha kollégiumba, vagy munkásszállásra kerülsz, megváltozik helyzeted. A kertészekedést egyébként szép szakmának tartjuk. Sok örömöt lelhetnél benne.

IGEN — NEM — HOGYAN? — 14 évesen korai még a házasság, ahogy a félelem is: mi lesz, ha a fiú „elkutyul"? Legyetek jó barátok, ismerjétek meg egymást, majd kiderül, milyen távra rendeltetett ez a kapcsolat. A tanulást semmiképp ne hanyagold el! A mostani jegyek is befolyásolják a jövődet.

MÉG REMÉNYKEDEM. — Reménykedni lehet, de a tapasztalat azt mutatja: aki nem tud választani, az előbb-utóbb hoppon marad. A házasság neked is korai. Keress inkább lehetőséget arra, hogy együtt legyél a két fiúval. Jobban megismerve őket könnyebb lesz a döntés is. Szüleiddel pedig beszéld meg az esti nehéz elalvást, s ha mégsem tudnál aludni, ajánljuk altatónak a kocogást.

SEGÍTS. — Ha olyan emberrel kell együtt élni, aki szívesen veszekszik, egyetlen megoldás van: nem kell „mellre szívni" a haragot. Édesapádnak bizonyára akad egy-egy kedves pillanata, ilyenkor próbálj vele beszélni. Reméljük, meghallgat. Fölhozhatnád a fiú-ügyet is: egy 16 éves lány időnként tényleg kimozdulhat otthonról.

NEM TUDOM, HOGY MIT TEGYEK? — Várj és hallgass a szüleidre. A kapcsolat korai, a fiú idős hozzád. Kis gondolkodással sok későbbi keserűségnek lehet elejét venni.

SZÉGYELLEM. — Nem tudjuk, mit kellene szégyellned. Igaz, többet kell segítened otthon, mint társaidnak, de ettől te nem vagy kevesebb. Attól sem, hogy még nem csókolóztál, s hogy egy nap kivételével még sohasem voltál szerelmes. Talán az a baj, sürgeted a dolgokat, pedig megérkeznek azok a maguk idejében. Hetedikes korban meg kellene elégedned társaid barátságával és azzal a tudattal, hogy tisztességesen segítesz sokat dolgozó édesanyádnak. A súlyodat sokalljuk, próbálj lefaragni belőle. Meglásd, ha nem törődsz annyit a mások figyelmével, könnyebben kiérdemled.

ELTÉRÉSEK. — Tipikus leánygondolkodás a tiéd: kikosaraztad a fiút, s most, hogy ő mással jár, úgy érzed, szereted. Szomorúsággal nem pótolható az a fájdalom, amit neki meggondolatlanul okoztál. Tűrted, hogy minden kérésedet teljesítse, miközben te más fiúk után szaladtál. Nem csodálkoznánk, ha a fiú már nem kérne a barátságodból. Ha mégis, úgy nagyon becsüld meg a szeretetét.

KACSA, ATTILA BÁNATA, MINDENKI ELLENEM FORDUL, VAN ÉRTELME? MERCEDES, OSZTÁLYTÁRSAK KAPCSOLATA!, REMEGŐ KÉZ. — Valamennyi jelige írójának közös a panasza: osztálytársaik csúfolják őket. Kit csúnya gúnynévvel illetnek, a másiknak a fiúságát vonják kétségbe, kit kedvenc állatával „húznak", két lány kövérsége a társaság céltáblája, míg van, akin azért nevetnek, mert remeg a keze. Nem először és sajnos, nem utoljára kell szólnunk a játékosnak tűnő, ám veszélyes csúfolódásról. Mondhatnánk gyerekszokás: magunk is részesei voltunk akár úgy, hogy másokat csúfoltunk, akár úgy, hogy bennünket gúnyoltak. Jelenségnek is nevezhetnénk, hiszen szinte minden gyerekközösségben fölüti a fejét. Legyinthetnénk a dologra, ha nem lenne ennyi panaszos levél. S ha nem olvastunk volna arról a nyolcadikos fiúról, akit idegbetegségbe kergettek „játékos" társai. Nem arról van szó, hogy ne lehetne jót nevetni, tréfálkozni egy-egy közösségben, hogy egy osztály ne tűrhetné meg

AL

a kritikának akár a csipkelődéses változatát is. Csakhogy a közösségnek meg kell tudni találnia a határt: hol ér véget a tréfa, s hol kezdődik a másik sértése. Meg kell látni, mi az, ami a másik embernek fáj, s nem fokozni, enyhíteni kellene a fájdalmat. A kövérség (vagy a túlzott soványság), a félénkség, a visszahúzódás, a túl magas (vagy túl alacsony) termet, a szokások, a külső megjelenés, az öltözködés szerényebb volta éppen elég gondot okozhat egy-egy gyereknek. Ezt naponta rossz szóval erősíteni, segítség helyett kiközösíteni — kegyetlen dolog. A gúnyolódók fel sem mérik, hány titkolt könnynek az okozói! A gúnyolódást csöndben tűrők pedig hallgatásukkal a csúfolódók magatartását erősítik. Ez a könnyebb: tömegben erősnek érezve magunkat kigúnyolni az egyedüllállót, a védtelent. Csakhogy van valami, amivel ez a gyáva sokaság nem számol! Holnap bármelyikük kerülhet ártatlanul a gúnyolódások célpontjába. S akkor ő is kiürítheti a keserű poharat. Ha már a másikra nem is, legalább önmagukra kellene gondolniuk a csúfolóknak.

MI LESZ ÍGY VELEM? — Jobb lenne, ha levélben válaszolhatnánk. De kérésed kötelez: félsz, hogy elkobozzák a levelet. Otthoni helyzeted nem könnyű, de ha elolvasod a fenti válaszokat, láthatod: panaszod nem egyedüli. Miért lennél csúnya? Írtunk már erről is: a szépség nagyon relatív fogalom. Erre éppen azok a levelek adnak példát, amelyben magukat szépnek tartó lányok panaszolják, hogy náluk sokkal „csúnyábbak" fiúkkal barátkoznak... Az elkövetkező egy-két év alapvetően megváltoztathatja alakodat. Szerintünk semmi bajod nincs. Próbálj kevesebbet foglalkozni magaddal, s így gyorsabban jön mások annyira várt szeretete.

SOHA TÖBBÉ?... — Tudjuk, kemény dolgot ajánlunk, de miért

nem próbálsz meg beszélgetni szüleiddel családi életetekről? Nem csupán kettejükről van szó. Az állandó veszekedés, a feszültség a te sorsodat is befolyásolja, lám be is csúszik néha egy-egy rossz jegy. Ha figyelmeztetnéd őket, hogy neked mennyi keserűséget okoznak, esetleg megértőbbek lennének egymással. Ha nem, hát jobb megoldás lenne akár a válás is. Jó, hogy a rossz példa nem taszít el a családi élettől, hanem még erősebben vágyódsz utána és elhatároztad, te másképp neveled majd a gyerekeidet. Ezt a fogadkozást akkor se felejtsd el, ha majd annyi idős leszel, mint a szüleid ma.

KITTY. — Próbálj meg minél kevesebbet gondolni az izzadásra. Ez idegállapotod külső megjelenése. Ha mindig azon jár az eszed, csak tovább nehezíted helyzetedet. A kamaszkor váltásával változhat ez a kellemetlen tünet is. Lehet, a kövérség is az oka. Mi soknak tartjuk súlyodat, a tudatosabb étkezés, mozgás nem ártana.

A CSÓK. — „Életemben először csókolóztam az egyik este. Én nem mertem bevallani a srácnak, hogy nem tudok, inkább megpróbáltam. És csodák csodája! Sikerült! Higgyétek el, ti lányok, akik olvassátok: nem kell ezt tanulni! Mintha ösztönösen jönne, tudat alatti irányítással." — Köszönjük a tanácsokat, mi is éppen ezt akartuk írni. A kézírás alapján jellemábrázolásra nem vállalkozunk. Leveled témája viszont azt mondatja velünk: bátor leány vagy!

KELL-E SZÉGYELLNI? — Nem! Bár kétségtelenül téged feszélyezhet az egykori égés helye, ne félj attól, hogy a fiú ezért nem akar barátkozni veled. Előzd meg inkább a dolgot és te beszélj balesetedről. Ha szeret, ez nem lesz akadálya a kapcsolatnak. Ne zavarjon a sebhely a testnevelési órán sem. Ostoba és kegyetlen, aki téged kinevet. Nagyon jó, hogy azt írtad: a szerelem téged földob. Az igazi szerelem valóban ilyen erős: önmagunk fölé emel bennünket.

EGY GONDOLAT BÁNT ENGEMET? — A fél hat nem késő, de mit értesz azon, hogy néha „kiruccansz"? Megértjük szüleidet, ha nem örülnek a több órás késésnek. Nem azért, mintha egy hetedikes ne mehetne el délután akár szórakozni is. De a kimaradás fölösleges izgalmakat okoz. Nagy fiú létedre több értelemmel kellene irányítani dolgaidat.

EGY SZOMORÚ SRÁC. — Sírni nem férfias dolog. Hazudni meg tisztességtelen. Nem is értjük, édesanyád miért azt tanácsolta, találj ki valami „mesét". A helyedben vállalnánk a lány előtt, hogy nem engedtek el. Ha fontos vagy neki, ettől nem leszel kisebb a szemében. A helyedben összeszednénk magunkat és újra odaállnánk a szülők elé. A sírás nem segít. Egy kis rafinéria, igen. Miért ne lehetne a lánnyal tanítás előtt és után, szakkörön és egyéb nyilvános helyen találkozni? Több bátorságot, fiatalember!

Várjuk leveleiteket. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. — 1397. A borítékra írjatok feladót vagy jeligét, és azt: BIZALOMMAL.

A Lőrinci fonó vár benneteket, nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett lányok és fiúk!

Az 1986/87-es tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14—15 éves lányokat és fiúkat!

Lányokat — fonó; fiúkat — textilipari gépszerelő, géplakatos, esztergályos szakmára szerződtetünk a Lőrinci Fonó szakmunkástanulójaként! FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

A tanulmányi idő 3 év. A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsgák megszerzéséhez.

Juttatásaink fonó szakmunkástanulók részére: — napi 4 Ft-ért ebéd; — autóbuszbérlet, havi 20 Ft-ért; — kollégiumi elhelyezés 150 Ft-ért.

A három tanév teljes idejére ingyenesek a tankönyvek, tanszerek; a munkaruha, iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő. Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta: — tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően) 250—1100 Ft-ig; — társadalmi alapösztöndíj 650 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft-ig terjed (tanulmányi eredménytől függően).

A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következők: — kollégiumi elhelyezés 150 Ft-ért; — havonta autóbuszbérlet; — napi 4 Ft-ért ebéd (az iskolai napon az iskolában, az üzemi gyakorlat idején gyárunkban); — társadalmi alapösztöndíj 650 Ft, valamint a tanulmányi eredménytől függően tanulmányi pótlék 150—250 Ft; — tanulmányi ösztöndíj (tanumányi eredménytől függően) 50—900 Ft.

A lányok és fiúk részére a harmadik tanévben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra.

Kereseti lehetőség a szakmunkás-bizonyítvány megszerzése után fonó szakmában 4000—6000 Ft; a többi szakmában a bérbesorolási kategóriától függően alakul.

Kérésedre a részletes tájékoztatót postafordultával megküldjük.

Címünk: Pamutfonóipari Vállalat
Lőrinci Gyár, Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a Lőrinci Fonóba jelentkezel fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos, esztergályos szakmákra. A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.

Fonó szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet
Budapest V., Markó u. 18/20.;
a többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet Budapest XIX., Pf. 134. — 1675

Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon az 585-122/184 melléken.

Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT * BUDAPEST * „Lőrinci Gyár"

KÖLESDI BAKANCSOSOK

Négy évvel ezelőtt történt, hogy a matek—kémiás tanár néni sétára, kirándulásra csalogatott néhány gyereket, mondván: a „lődörgésnél, a semmittevésnél jobb a friss levegő, a búvárkodás a természetben".

Egyre többen és többen csatlakoztak a kirándulókhoz . . . egyiknek-másiknak már a hátizsákja is előkerült. S csak úgy, kedvtelésből, amatőr alapon részt vettek a Tolna megyei úttörők ilyen jellegű találkozóin. A csoport az idei tanévtől már mint „természetjáró szakkör" működik, hivatalosan bejegyezve, harminchárom fővel. Az úttörőcsapat személyenként 100 forinttal támogatja őket. Apránként, évről évre szerzik be a legszükségesebbeket: a bográcsokat, hátizsákokat, hálózsákokat.

Legnagyobb erőpróbájuk a múlt esztendő őszén, a Sötétvölgyben megrendezett „Bakancsos Kupa" volt. A haladó csoport a harmadik, a kezdők pedig elsők lettek, s elhozták a díjat, a kerámia bakancsot!

A téli szakköri foglalkozások a felkészülés, a tervezgetés jegyében teltek. Nagy fontosságot tulajdonítottak a térképismeretnek, a tájolás pontosságának, az elsősegély-nyújtás szakszerűségének, a tűzrakás szabályainak, a túrához való helyes öltözködésnek.

Tavasszal pedig — irány Borjád, Petőfi-méhes! Utána vándortáborba mennek a Mecsekbe, úticéljuk lesz Váralja—Óbánya—Magyaregregy is, majd kétnapos kirándulás vár rájuk a már ismert Sötétvölgyben. És részt vesznek különböző versenyeken is.

Konrád László

KOMPUTERES TÁBOR — FELSŐSÖKNEK!

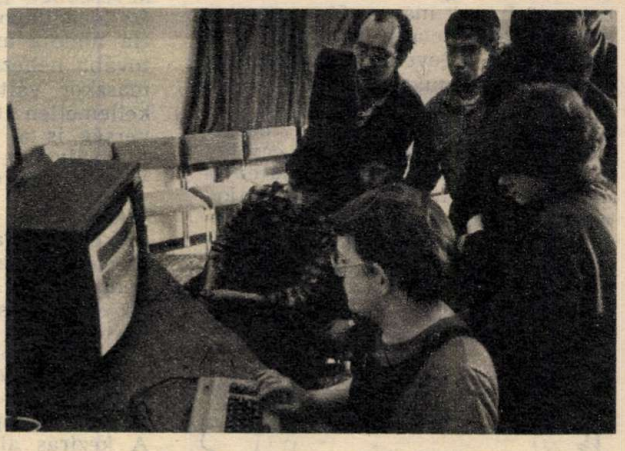

Nyári programot ajánlunk a fővárosi felső tagozatosoknak. A TIT budapesti matematikai szakosztálya számítástechnikai napközis tábort szervez Budapesten a III., IV., VII., VIII., és a XIX. kerületben 1986. június 16—20., 23—27., június 30—július 4., július 7—11., augusztus 25—29-e között. A hétfőtől péntekig tartó tábor naponta 8—17 óra között ad elfoglaltságot. Ebédet biztosítanak, a részvételi díj 980 Ft. Érdeklődni és beiratkozni május 16-ig lehet munkanapokon 8—12 és 14—16 óra között a Kossuth Klubban. (Budapest, VIII., Múzeum u. 7. II. emelet 21. Telefon: 341-360/11 mellék.)

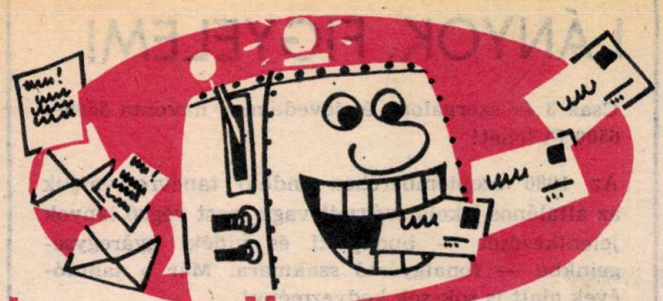

levélbontó

ÖTLETVIZSGA

A születésnapi staféta lázba hozta a veszprémi 7. sz. általános iskola diákjait. Szeptember óta gyakran kerül szóba a Móra Ferenc Úttörőcsapat tagjai között, hogy a rajok hogyan tudták teljesíteni a különböző feladatokat. Igyekeztek egymást alaposan próbára tenni...

A versenyt a negyedikesek kezdték, így majd a staféta eljut az elsősökig az úttörőhétre.

— Kádár Peti testvére jól tud rajzolni, ezért ő rajzolta meg a „címerünket", a galambot pecséttel — mondja a 4/a osztályos Fusch Robi. — Tőlünk indult a staféta azzal, hogy a 4/b osztályosoknak feladatul a gyalogos közlekedés szabályainak összeírását adtuk. Majd a bések visszadobták a „labdát": azt a feladatot kaptuk, hogy szüleink úttörőéletéből gyűjtsünk emlékeket. Előkerültek régi igazolványok, érdekes fotók. Az is kiderült, hogy régen — 40 évvel ezelőtt — másmilyen volt az egyenruha és a nyakkendőt sem így kötötték, ahogy ma.

Mihus Bernadett a 4/d osztály tanulója.

— A césektől azt a feladatot kaptuk, hogy készítsünk tábortűzi műsort. Énekeltünk, jeleneteket adtunk elő, azaz eljátszottunk egy-egy viccet a Hahotából. A műsor csak negyedórás volt, de napokig készültünk rá. Mindenki otthon megtanulta a szerepét, a napköziben pedig próbáltunk.

A dések már könnyebb feladatot adtak az e osztálynak: a legkedvesebb nyári élményeiket kellett lerajzolniuk.

Hosszú lenne felsorolni, hogy a rajok milyen feladatokat adnak egymásnak, de annyi már bizonyos, jó ötletért nem mennek a szomszédba.

Kersák Judit, a Móra Ferenc úttörőcsapat vezetője elmondta, hogy a verseny végén értékelik, melyik raj adta a legszellemesebb, legaktuálisabb feladatot. Úgy tervezik, hogy az úttörőhéten próbára teszik a felsősöket is egy igen nehéz feladattal...

M. A.

A Gyermekrádió március 22-i adásában hangzottak el az alábbi gyakorlatok. Végezzétek rendszeresen őket.

A **futást** változatlanul 10 perces adagokban folytassátok. A „mérce" továbbra is elfáradásotok foka legyen. Ha nem sikerül még 10 percig egyfolytában futnotok, úgy rövidített időszakokkal teljesítsétek a futás feladatot (3×5, 3×6 perc vagy 2×8-9 perc). A sétával kitöltött pihenők 3-4 percig tartsanak. Akinek nem okoz gondot 10 perc futás, az erősebb tempóval fokozza a terhelést.

Az **ugrókötelezésbe** egylábon szökdelést is kapcsoljatok be, előre és hátra kötélhajtással.

A **kislabdahajítást** is gyakoroljátok célba dobással. A tornazsámoly borított felületére vagy annak megfelelő nagyságú célfelületre dobjatok. A függőlegesen elhelyezett célfelülettől a távolságot aszerint növeljétek, hogy dobókísérleteiteknek legalább a fele találat legyen.

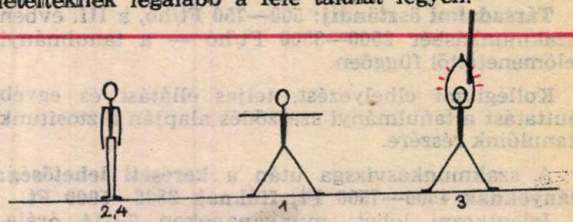

SZÖKDELÉS TAPSSAL

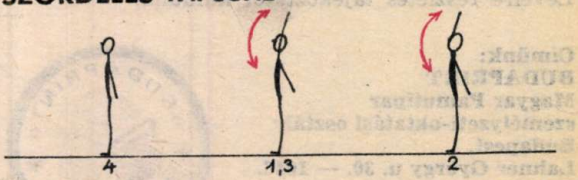

KARHÚZÁS

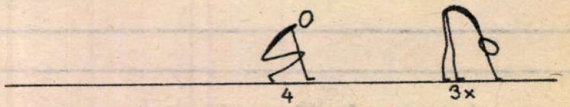

TÖRZSHAJLÍTÁS ELŐRE

TÖRZSHAJLÍTÁS HÁTRA

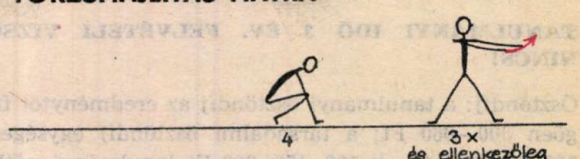

TÖRZSFORDÍTÁS KASZÁLÁSSAL – ÉS ELLENKEZŐLEG

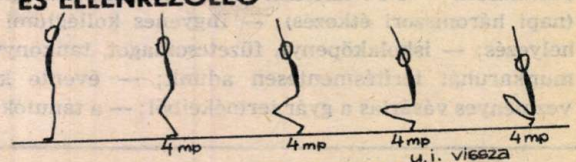

ZSIBBASZTÓ – UGYANÍGY VISSZA

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző lányokat fonó-szövő; fiúkat textilgépszerelő, géplakatos, villanyszerelő és csőszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be.

Felvételi vizsga nincs. **Tanulóidő 3 év.**

Tanulmányi ösztöndíj: 50—750 Ft/hó — a tanulmányi eredménytől függően.

Társadalmi ösztöndíj: 500—750 Ft/hó, a III. évben szakmunkásbér 2500—3500 Ft/hó — a tanulmányi előmeneteltől függően.

Kollégiumi elhelyezést, teljes ellátást és egyéb juttatást a tanulmányi szerződés alapján biztosítunk tanulóink részére.

A szakmunkásvizsga után a **kereseti lehetőség: lányoknak 4500—7500 Ft; fiúknak 3800—5000 Ft.**
Jelentkezni lehet: munkanapokon 7—14 óráig. Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Címünk:
BUDAPRINT
Magyar Pamutipar
személyzeti-oktatási osztály
Budapest,
Lahner György u. 30. — 1046.
Telefon:
693-847,
vagy 693-111/115 mellék.

LÁNYOK, FIGYELEM!

Csak 3 év szorgalom, és jövedelmed havonta 3500—6500 Ft lehet!

Az 1986 szeptemberében induló tanévre várjuk az általános iskolát végzett vagy most végző lányok jelentkezését — budapesti és vidéki gyáregységeinkbe — fonalgyártó szakmára. Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

— Kollégiumi, leányotthoni elhelyezés: kb. 150 Ft;
— ingyen tanszereket, munkaruhát, iskolaköpenyt biztosítunk;
— 6 Ft-ért napi háromszori étkezés.

Havonta (évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően) 250—1100 Ft tanulmányi ösztöndíj; plusz társadalmi ösztöndíj, mely két részből áll: 500 Ft alapösztöndíj és (tanulmányi eredménytől függően) 150—250 Ft tanulmányi pótlék.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT
— Lőrinci Gyára, Budapest, Gyömrői út 85—91. — 1183;
— Kaposvári Gyára, Kaposvár, Jutai út 6. — 7400;
— Miskolci Gyára, Miskolc, József A. u. 21. — 3527;
— Váci Gyára, Vác, Vám u. 1. — 2660;
— Újpesti Cérnagyár, Budapest, Váci út 91. — 1044;
— Bácsalmási Gyára, Bácsalmás, Rákóczi u. 11. — 6430.

„Fonalgyártó szakma" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.
Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk!

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1986/87-es tanévre felvesz általános iskolát végzett **lányokat fonó és szövő; fiúkat textil-gépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos** szakmára szakmunkástanulónak.

TANULMÁNYI IDŐ 3 ÉV. FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: — 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest, Pf. 43. — 1502
Telefon: 662-688

HIRDETÉS

ZORRO

Színes, szinkronizált olasz–francia kalandfilm – **Alain Delon** főszereplésével – ismét a mozikban!
További szereplők: Stanley Baker, Ottavia Piccolo, Paulina Ritz.
Rendezte: Duccio Tessari

MOKÉP

Az 1986/87-es tanévre 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: — 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; — 200 Ft kiemelt szakmapótlék; — tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.
Juttatások: — 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; — tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.
Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset.
A továbbtanulást támogatjuk.

PAMUTTEXTILMŰVEK · PATEX · BUDAPEST

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől—csütörtökig, 8—15 óráig, a személyzeti osztályon. PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

KÖNYVFUTÁR
KÖNYVKÜLDŐ SZOLGÁLAT
ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT

A KÖNYVFUTÁR HOZZÁD IS ELVISZI A KÖNYVET!

... pld.	ÁMUEL BÁMUEL SÁMUEL Német versek és mesék gyerekeknek (Móra)	50,– Ft
... pld.	Harriet Beecher-Stowe: TAMÁS BÁTYA KUNYHÓJA (Móra)	42,– Ft
... pld.	Sir Arthur Conan Doyle: A SÁTÁN KUTYÁJA (Móra)	28,– Ft
... pld.	Gerald Durrell: ÁLLATOK A KASTÉLY KÖRÜL (Móra)	26,– Ft
... pld.	Fehér Tibor: TŰZÖN-VÍZEN ÁT (Móra)	32,– Ft
... pld.	Fekete István: TÜSKEVÁR (Móra)	27,– Ft
... pld.	Fekete István: TÍZ SZÁL GYERTYA (Móra)	28,– Ft
... pld.	Gárdonyi Géza: EGRI CSILLAGOK (Móra)	38,– Ft
... pld.	Stefan Gulas–Dusan Lescinsky: A VITORLÁSHAJÓK TÖRTÉNETE (Móra)	32,– Ft
... pld.	Janikovszky Éva: HA ÉN FELNŐTT VOLNÉK (Móra)	33,– Ft
... pld.	Kósa László–Szemerkényi Ágnes: APÁRÓL FIÚRA (Móra)	55,– Ft
... pld.	Kőszegi Imre: SZERELMETES ORSIKÁM (Móra)	33,– Ft
... pld.	Mándy Iván: ROBIN HOOD (Móra)	20,– Ft
... pld.	Gregory Williams: AZ ELTŰNT KALAP (Topi, Breki és Muppet-ek) (Móra)	38,– Ft

A felsorolt könyvek bármelyike megrendelhető a kitöltött, kivágott és címünkre borítékban elküldött hirdetés alapján. Postán utánvéttel szállítunk, a portóköltséget felszámítjuk. Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket beérkezésük sorrendjében teljesítjük.
Címünk: Állami Könyvterjesztő Vállalat
KÖNYVFUTÁR KÖNYVKÜLDŐ SZOLGÁLAT
Budapest, Postafiók: 502.
1397
A megrendelő neve: .....
Pontos címe (irányítószámmal): .....
.....
.....

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI:
V. SÓLYOM ERZSÉBET

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: 1986. április 24.

Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

FEJTÖRI

Aki szereti a történelmet és a rejtvényeket, bizonyára örömmel fogadja havonta jelentkező új történelmi játékunkat a FEJTÖRI-t, amelynek segítségével régmúlt idők világába kalandozhatsz vissza. A helyes megfejtést beküldők között fordulónként sorsolunk ki ajándékokat. Ám érdemes folyamatosan megoldani a feladatokat, ugyanis akik a sorozat minden részének helyes megoldását beküldik, végül különleges jutalomban részesülnek.

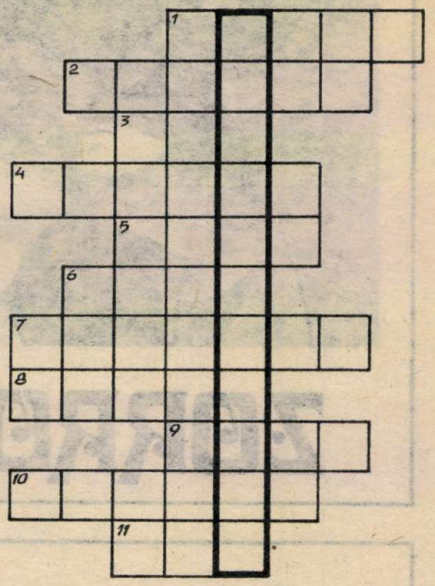

1. A királyi vármegye élén állt. 2. Lobogó. 3. Földművelő eszköz. 4. Uralkodói jelvény. 5. Lázadó pogány. 6. Csatahely a Sajó mentén. 7. Tihanyban is van. 8. Julianus... 9. Honfoglalás előtt a Kárpát-medencében élt nép. 10. Könyves... 11. Attila népe.

Ha megfejted a rejtvényt, egy nevet kapsz.

1. Sorolj fel legalább 3 írott forrást vagy tárgyi emléket, amely a megnevezett személy korából származik!

2. Ezek közül egyet rajzolj le!

3. Küldj be egy, a rejtvényben szereplő személyhez kapcsolható képet!

A levelekre írjátok rá: FEJTÖRI. A beküldés határideje: *május 9.* Várjuk a szerkesztőség címére a megfejtéseket!

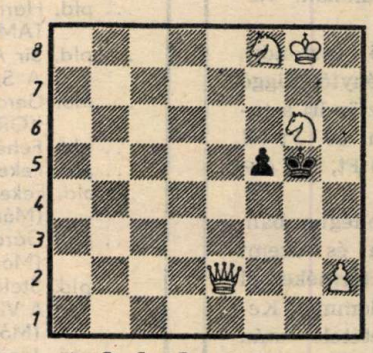

SAKK. Mai feladványunkban, mely szintén két (2) lépéses, a fehér huszároké a döntő szó. Csak a kulcslépést (fehér kezdőlépését) küldjétek be! (De jól ellenőrizzétek, hogy fekete minden ellenlépésére tud-e majd fehér mattot adni!?).

A január 30-án közölt feladvány megoldása: 1. Bh5–h3! A jutalmak nyertesei: Boza Róbert (Fűzfő-gyártelep) és Szük Balázs (Padragkút).

Földeák Árpád

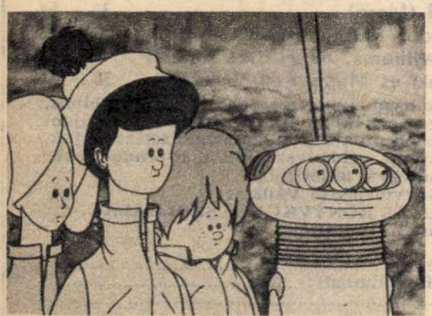

VÍZIPÓK ÉS MIKROBI. Akik figyelemmel kísérik a filmek feliratait, bizonyára rájönnek, hogy milyen módon kapcsolódik e két kedves rajzfilmfigura a Dunántúl római kori elnevezéséhez.

NYERTESEK. A 6. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak; Almási György, Újszentiván; Aracsi Melinda, Pécs; Balyi Katalin, Bp. X.; Czékus Szilvia, Kistelek; Czikkely Éva, Gyomaendrőd; Csík Katalin, Héreg; Csontos Marianna, Dévaványa; Fekete István, Okány; Furák Edit, Makó; Harmat Éva, Székesfehérvár; Karlik Csilla, Lökösháza; Lázár Edit, Bokod; Mándoki Krisztina, Szeged; Mohl Szilvia, Lovasberény; Nagy Judit, Füzesgyarmat; Nagy Péter, Tamási; Oravecz Zsolt, Bernecebaráti; Szél Sándor, Csabacsüd; Tulipán Júlia, Hajdúböszörmény; Vass László, Balatonfenyves.

POP-REJTVÉNY. Dévényi Tibor kérdezi: mi a képen látható zenekar neve?

75. Korál. 85. Opus. 95. KFT.

FANTÁZIA MAGAZIN

Az 1985-ös téli Fantázia magazinban meghirdetett Rejtvényturmix megfejtésének nyertesei:

300 Ft-os könyvutalványt nyertek:

Csurgai Csaba, Szentes; Guzser Erika, Bonyhád; Szuhanyik Ildikó, Budapest; Barai Szilvia, Ugod; Barabás Csaba, Almásneszmély.

150 Ft-os könyvutalványt nyertek:

Szerencsés Ildikó, Baja; Wolf Dániel, Gyula; Élő Zsolt, Győr; Osztobányi Ildikó, Kiskunhalas; Németh Tünde, Nagykanizsa; Varjasi Miklós, Debrecen; Farkas Adrienn, Nyalka; Lenner Roland, Lenti; Bankó Tamás, Tura; Rummel Ferenc, Várpalota.

A nyereményeket postán küldjük el.

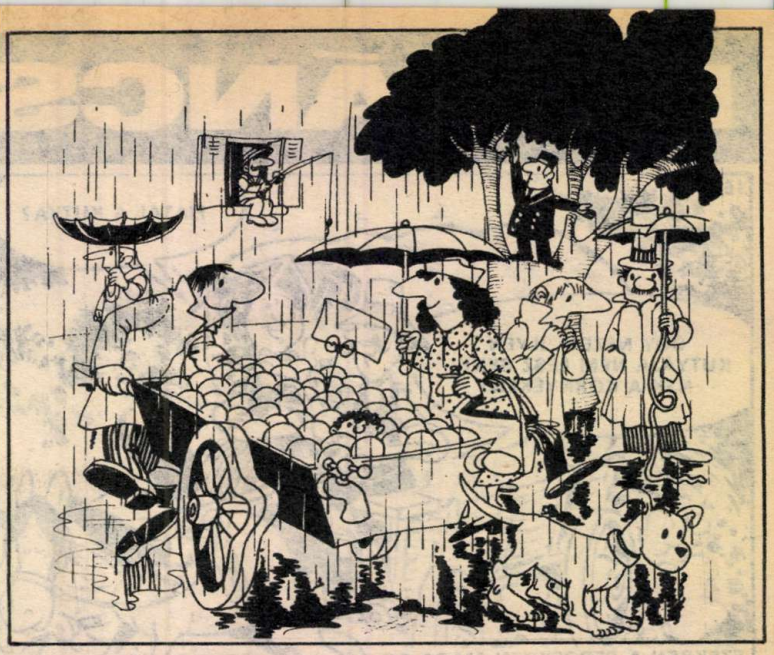

MI A HIBA? Tíz rendellenességre bukkanhattak a fenti rajzon. Melyek azok?

KERESZTREJTVÉNY

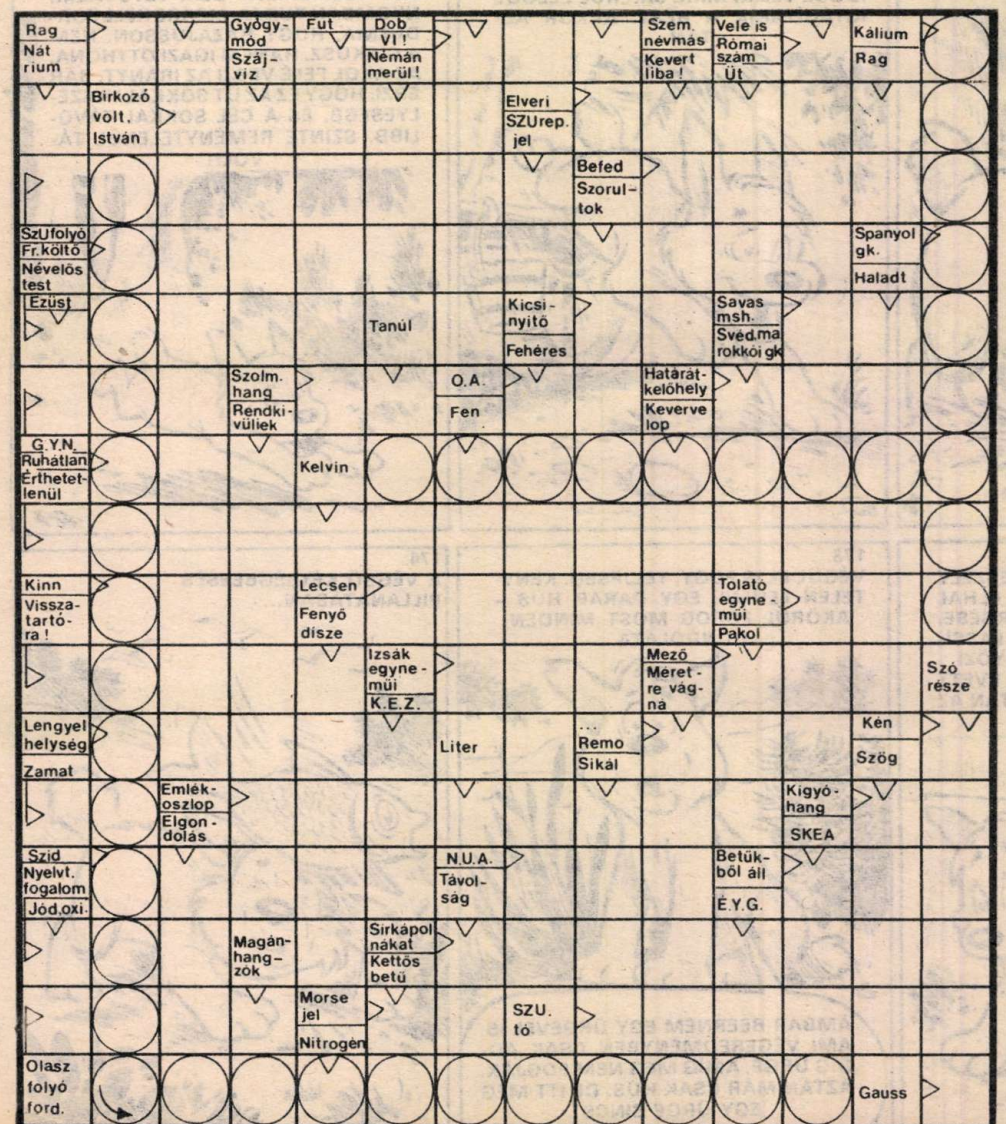

A Képzőművészeti Kiadó évről évre újabb termékekkel gazdagítja áruválasztékát. Ezek közé tartoznak a közkedvelt, különböző típusú papírjátékok. Rejtvényünkben elrejtettük a kiadó legújabb és már egy ismert játékának nevét, illetve a mintabolt nevét. Elegendő, ha beküldítek az új memóriajáték nevét a következő címre: Poszterház (Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 62. — 1725 Pf. 91.). Beküldési határidő: április 28. A nyereményeket nyilvánosan sorsoljuk ki május 1-én a Városligetben az Ifjúsági Lapkiadó Sajtóudvarán. A fődíj egy kempingkerékpár, és kisorsolunk még 20 darab zsákbamacska ajándékcsomagot.

Figyelem! Csak az a megfejtés érvényes, amelyen a Képzőművészeti Kiadó itt közölt emblémája is szerepel!

BOGÁNCS

Fekete István regényéből
írta: Cs. Horváth Tibor.
Rajz: Dargay Attila

167.
FIATAL A KUTYA?
ÚGY NÉZEM. ILYEN KUTYÁJA NEM LESZ SENKINEK A KÖRNYÉKEN!
EZEKBEN A PERCEKBEN MAGA BOGÁNCS IS ÉPPEN AZON FÁRADOZIK, HOGY ILYEN KUTYÁJA NE LEGYEN SENKINEK A KÖRNYÉKEN. MÉG A JUHÁSZNAK SEM.

168.
A TOLVAJ, SZERENCSÉRE KIOLDOZTA A MADZAGOT A ZSÁK SZÁJÁN, NEHOGY ÉRTÉKES ZSÁKMÁNYA MEGFULLADJON.

169.
A KASBÓL MÁR NEM ILYEN EGYSZERŰ KIJUTNI.

170.
IDŐBE TELIK, MIRE SIKERÜL ELÉGGÉ KITÁGÍTANIA A RÉST. AKKOR AZTÁN...

171.
EGY SZEMERNYIT SEM TÉTOVÁZIK, NYOMBAN TUDJA, MERRE KELL FORDULNIA, HOGY HAZAJUSSON. NEM A CIRKUSZ, HANEM IGAZI OTTHONA, AZ AKOL FELÉ VESZI AZ IRÁNYT, BÁR ÉRZI, HOGY EZ AZ ÚT SOKKAL VESZÉLYESEBB, ÉS A CÉL SOKKAL TÁVOLIBB. SZINTE REMÉNYTELENÜL TÁVOLI!

172.
A VAD ROHANÁST CSAK A VESZÉLY TUDATA DIKTÁLTA. AMINT ELHAL A TÁVOLBAN A KOCSI ZÖRGÉSE, LASSÍT. MÁR CSAK AZÉRT IS LASSÍTANIA KELL, MERT NEM GYŐZI SZUSSZAL. TEGNAP DÉLBEN EVETT UTOLJÁRA RENDESEN; FOGYTÁN AZ EREJE.

173.
VÉGÜL EL IS FOGY, TELJESEN. KÉNYTELEN LEÜLNI. EGY DARAB HÚS – AKÖRÜL FOROG MOST MINDEN GONDOLATA.
ÁMBÁR BEÉRNÉM EGY ÜRGÉVEL IS, AMI VÉGEREDMÉNYBEN CSAK ADDIG ÜRGE, AMÍG MEG NEM FOGJÁK. AZTÁN MÁR CSAK HÚS. DE ITT MÉG EGY ÜRGE SINCS!

174.
A VÉGSŐ KÉTSÉGBEESÉS PILLANATÁBAN...

175.
ELSŐ ÖSZTÖNÉT, HOGY MENEKÜLÉSRE FOGJA A DOLGOT, LEGYŐZI MARDOSÓ ÉHSÉGE. FOGHEGYRE VESZI A HALDARABOT. S MIRE VÉGEZ VELE, RÁJÖN, HOGY NEM FENYEGETI VESZÉLY. EGY MADÁRTELEP ALÁ KERÜLT. A FA KORONÁJÁBAN EGÉSZ SOR FÉSZEK. BENNÜK A FIÓKÁK ENNIVALÓÉRT SÍRNAK, RIMÁNKODNAK. OLYKOR ÖSSZE IS KAPNAK A FALATOKON, ÉS VEREKEDÉS KÖZBEN LEPOTTYAN EGY FEJ, EGY FAROK, NÉHA EGY EGÉSZ HAL, AMIT A KISKUTYA CSAK HELYESELNI TUD.

176.
MIUTÁN JÓLLAKOTT, BOGÁNCS NAGYOT ALSZIK, AZTÁN FOLYTATJA VÁNDORÚTJÁT. MÁR ÚJABB JÓKORA UTAT MEGTETT, AMIKOR HIRTELEN BESÖTÉTEDIK KÖRÜLÖTTE. HIRTELEN TÁMADT SZÉLLÖKÉSEK SEPRŰJE VÁG VÉGIG A TÁJON, A KISKUTYA REMEGŐ GERINCÉN. RETTENTŐ VILLANÁSOK, DÖRGÉSEK RÉMÍTIK MEG, S A HIRTELEN TÁMADT ÍTÉLETIDŐBEN MAROKRA FOGJA SZÍVÉT ELHAGYATOTTSÁGÁNAK, TÁRSTALAN KIS SEMMISÉGÉNEK SZORONGATÓ ÉRZÉSE.

177.
AZ ERDŐ KORONÁJA HARSOGVA VEREKSZIK AZ ORKÁNNAL, S NEKI AZ ÖRJÖNGŐ FELINDULÁSBAN ELSŐ ÖSZTÖNE AZT DIKTÁLJA: MENEKÜLNI! DE HAMAR BELÁTJA, HOGY ELFUTNI REMÉNYTELEN DOLOG.

EGÉSZ JÓ KIS VACKOT SIKERÜLT HAMARJÁBAN KIKEREKÍTENIE. MEGHÚZZA MAGÁT BENNE, S LASSACSKÁN ÖSSZEGYŰJT NÉMI MELEGET. CSAKHOGY A RESZKETÉS NÉLKÜLI PIHENÉSBEN NYOMBAN ÉREZNI KEZDI...

178.

179.
NYÜSZÍTVE, NYÖSZÖRÖGVE, NYUGTALANUL ALUSSZA VÉGIG A VIHAROS ÉJSZAKÁT. REGGELRE KIDERÜL AZ ÉG, INDULHAT TOVÁBB. TALPAL CSAPZOTTAN, ELGYÖTÖRTEN ÉS EGYRE ÉHESEBBEN. DÉLFELÉ MÁR SZÉDELEG, ALIG TUD MEGÁLLNI A LÁBÁN. ÉS EKKOR...

180.
A KÖNNYŰ SZÉL KENYÉR- ÉS SZALONNAILLATOT HOZ FELÉJE. NAGYOT NYEL, ÉS BÁR AZ ÓVATOSSÁG MÁST PARANCSOLNA, A LÁBAI SZINTE MAGUKTÓL INDULNAK AZ ALVÓ EMBER FELÉ, AKI RÁADÁSUL NEM IS ALSZIK. A SZEME SARKÁBÓL ÉBEREN LESI A LOPAKODVA KÖZELEDŐ KISKUTYÁT.

(FOLYTATJUK)

A HÓNAP SPORTÁGA: A TERMÉSZETJÁRÁS

A fénykép kissé szürke volt és életlen, de így is jól látszott rajta a jókora hóember és a boldogan mosolygó gyerekcsapat. „Háromméteres hóembert építettünk" büszkélkedett a levélíró. Idős, turista ismerősöm nagyot sóhajtott:

— De jó lenne sok ilyet hallani! A természetben játszó gyerekekkel ma jóval ritkábban lehet találkozni, mint azelőtt. Mintha félnének a hidegtől, a fárasztó gyalogtúráktól, a hótól és a vizektől. A háromméteres hóembert a jégszekrénybe kellene zárni, hogy sokan lássák, és példát vegyenek építőiről!

A természetben játszó gyerekek. Valóban. Talán egy kicsit a fáradt, autóval kiránduló szülők miatt lehet, de tényleg úgy tűnik: kezdik a kisebbek elfelejteni, hogy a legjobb, legkalandosabb játszótér nem a lakótelepek közé épített betonszőnyegen található. A legnagyobb, az igazi játszótér: a mezők, erdők, hegyek, folyók, tavak és vízpartok sokasága.

Fejest a táskába!

Az idősebbekből dől a panasz. Nincs megfelelő szállás a bakancsos turistáknak. Nem lehet kapni bakancsot, kulacsot, a turistaházakban nem lehet „hazait" fogyasztani. A logikus tehát az lenne, ha egyre többen hagynának fel a természetjárással. Ezzel szemben mi a valóság? Évről évre nő a szervezett keretek között túrázók szá-

Az év turistája; dr. Ritzky Katalin

LESZ-E JÖVŐRE IS

ma, és érvényes ez a fiatalokra is. A magyarázatért sem kell messzire menni. A főváros legkisebb iskolájában, Zúgligeti úton szinte kérdezni sem kell a természetjáró (nem lenne túlzás így mondani: természetimádó) szakkörösöket.

— Az iskolánkból nagyon sokan járnak a kerékpáros, a vízi- és a gyalogtúrákra. Ezeken mindig történik valami kalandos, mindig rengeteg új biológiai, földrajzi érdekességet figyelünk meg — kezdi Umführer Szilvia.

Vajon Ili és Laci szereti a természetet? — kérdezi dr. Szalay József

— Kaland az van bőven! — mosolyog Kispál Attila. — Emlékszem, amikor legutóbb az egyik fiú úgy állt fejre a kerékpárjával, hogy a feje belecsúszott egy táskába, és vagy tíz másodpercig kalimpált ebben a furcsa pózban.

— Vagy amikor a szúnyogok ellen harcoltunk — teszi hozzá Tóvízi Tibor. — A szúnyogok a fullánkjukkal támadtak, mi kispárnákkal bombáztuk őket.

— Emlékszem — mondja Sulyok Pap Judit —, amikor szülők is jöttek velünk, és én voltam az egyik „felnőttcsónakban" a kormányos. Mivel a kormányos parancsnok is, bizony szólnom kellett volna, hogy evezzenek rendesen és ne lazsáljanak, de nem mertem.

Történetek végeláthatatlan sora következik, amelyekből az is kiderül, hogy ezek a gyerekek igazi természetjárók. Sátorban alszanak, bográcsban főznek, nehéz, de szép tájakon át vezető kirándulásokat tesznek.

— Pénzünk persze alig van — tárja szét a kezét ifjabb Turák László, az iskola földrajztanára és egyik fő túravezetője. Magunk készítjük a lapátokat a kenukhoz, minden tavasszal árverést rendezünk a gyerekek használt játékaiból egymás között, hogy a bevételt a nagy nyári vándortáborra fordíthassuk. Pontos tervezéssel, sok-sok előkészítéssel úgy csináljuk a táborokat, hogy olcsó, élvezetes és hasznos is legyen.

Olimpiai csúcs — hegycsúcs

Ha valaki gyerekkorában a tiszta levegő, a madárdal, a fák, a bokrok vagy a hegycsúcsok szerelmese lesz, az úgy látszik, egy életre jegyzi el magát a természettel. Dr. Szalay József kilencéves volt, amikor édesapjával és a hét(!)éves öccsével négy nap alatt körülsétálta a Balatont. Ma 94 éves, és a Magyar Természetbarát Szövetség egyik legaktívabb túravezetője.

— Igaz, hogy 94 éves vagyok, de amíg jólesik és bírom, nem hagyom ott az én hegyeimet — mosolyog huncutul Józsi bácsi. — Akkor sem hagytam ott, amikor 1912-ben, a stockholmi olimpián az ezüstérmes tornászcsapat tagja voltam, és a fárasztó edzések után siettem kirándulni. Talán furcsán hangzik, de én nagyobb gyönyörűséggel álltam egy hegycsúcson, mint a győzelmi dobogókon. A természetjárás életkedvet és esztétikai gyönyörűséget ad, testi, szellemi fejlődést és lelki finomulást jelent.

Mesélik, hogy Szalay József volt az egyetlen, akinek az illetékes sporthivatalok nyugodt szívvel engedélyezték külföldi szereplései közben a különutakat. Amelyek hová máshova vezettek volna, mint a Pireneusokba, az Alpokba vagy a többi gyönyörű hegyre...

Az év túrázója: dr. Ritzky Katalin.

— A cím nagyon szép dolog — mondja a BSE túravezetője —, de az igazi rang az, ha valaki sok emberrel szeretteti meg a természetet. Én évente harminc túrát vezetek, és bizony már nagyon régen. Az eredmény? Rengeteg élmény és egészség. Én soha nem szedtem gyógyszert! Remélem azoknak sincs rá szükségük, akik hasonlóan egészségesen élnek, akiket idecsaltunk a természetbe. Különben nem vagyok válogatós: mehetünk várnéző túrára, vagy sziklamászó kirándulásra láncos utakon. A lényeg, hogy ott legyünk a fák, bokrok között!

Lehet, hogy a körülmények rosszabbak, mint régen. Lehet, hogy a turistaházak körül kisebb-nagyobb bajok vannak. Való igaz, hogy nem könnyű turistafelszereléshez jutni. Ám a nehézségek ellenére, úgy tűnik, mégis a statisztikáknak van igaza. Mert a szem előtt levő rossz példák mellett sok jel mutat arra is, hogy a hárommétereshóember nyugodtan elolvadhat. Lesz aki jövőre is épít hasonlót. Talán még nagyobbat is... **(Trencsényi)**

ÓEMBER?

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

86.0691
Athenaeum Nyomda Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

A fantasztikus nagynéni

A HÁROM GYEREKSZEREPLŐ: MADARAS GERGŐ, PARÓCZY CSABA ÉS BIKA JÚLIA

Egy csapásra mozgalmassá válik az amúgy izgalommentesen múló vakáció, ha kiderül, hogy hazatér Argentínából az ismeretlen, kissé különc, de amúgy igen szeretetreméltó nagynéni, akinek feltett szándéka, hogy átnyújtja az évtizedekkel korábban megígért sombrerót hajdani szerelmének.

Ez a hajdan volt szerelem azután végül is homályban marad, de annyi kalandba keveredik a Mália nevű nagynéni és két kamasz unokaöccse, hogy már nem is nagyon hiányolja a néző. A húsvétkor a televízióban bemutatott történetet Nemere István regényének felhasználásával Markos Miklós és Békés József dramaturg írta képernyőre, Németh Attila fényképezte és Katkics Ilona rendezte.

– sTb –

FOTÓ: INKEY ALICE

AKI MÁLIT ALAKÍTJA: RUTTKAI ÉVA. PARTNERE A KÉPEN: ZENTHE FERENC

MOZGALMAS JELENET: MEGÉRKEZÉS EGY HOTELBA. ÉS A SOMBRERO IS LÁTHATÓ A KÉPEN